

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

**Кваліфікаційна робота
магістра**

на тему «Інавгураційна промова як складова політичного дискурсу (на прикладі президентів США з 1989-2017 рр.)»

Виконала: студентка 2 курсу, групи 8.2919
спеціальності: 291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії
освітньої програми: країнознавство
Косарь Валерія Миколаївна

Керівник к.і.н., доцент Маклюк О.М.

Рецензент к.і.н., доцент Черкасов С.С.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Історичний факультет

Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин

Освітній рівень: магістр

Напрямок підготовки 6.030205 країнознавство

Галузь знань 03 міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин

Маклюк О.М.

« _____ » _____ 2020 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Косарь Валерії Миколаївні

1. Тема роботи проекту: Інавгураційна промова як складова політичного дискурсу (на прикладі президентів США 1989-2017 р.р.)

керівник роботи: к.і.н., доцент Маклюк О.М

затверджені наказом вищого навчального закладу від 08 січня 2019 року № 6-с

2. Строк подання студентом роботи: 20 листопада 2020 р.

3. Вихідні дані до роботи: Акинина П.С. Стилистические особенности, тактики и функции в первой инаугурационной речи действующего президента США Барака Обамы. *Издательство Грамота*. 2015. № 6 (48). С. 16-20.; Арутюнова Н.Д. Дискурс. Лингвистический энциклопедический словарь. 1990. № 6 (48). С. 136-137.; Блох М.Я. Публичная речь и ее просодический строй. Москва: Прометей, 2011. 300 с.; 46. Бюлер К. Теория языка. Репрезентативная функция языка. Москва: Прогресс, 1993. 522 с.; 49. Дейк Т. Дискурс и власть: доминирование в языке и коммуникации. Москва: Либриком, 2013. 344 с.; Костюнина М.В. Лингвориторические особенности предвыборных речей Б. Обамы (2008 г.). Политическая коммуникация. 2014. Москва. С. 131-136.; Левшенко Ю.И. Политический дискурс: Аналитический обзор теоретико-методологических подходов. Вопросы теории и практики. 2012. №7. С. 100-108.; Hoban J. Rhetorical rituals of rebirth. *Quarterly journal of speech*. 1999. Vol.4. P. 282-283.; 96. Schiffrin D. *Approaches to Discourse*. New York: Blackwell, 1994. 470 p.; 98. Van Dijk T.A. *Discourse and Manipulation*. *Discourse & Society*, 2006. Vol. 17. P. 359 - 383.; Mencken H.L. *The American Language*. New York: Alfred A Knopf, 1986. 777 p.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Розгляд понять «дискурс», «політичний дискурс», сформульовані

вченими американських та зарубіжних політологічних шкіл; Виявити та описати комунікативні стратегії, тактики, використані в інавгураційних промовах, моделі побудови промови які характерні для п'яти президентів США; Проаналізувати переможну промову президентів США з точки зору самопрезентації через призму використання «мікроролей» в політичному виступі; Проаналізувати виступи Джорджа Герберта Вокера Буша, Білла Клінтона, Джорджа Вокера Буша, Барака Обами, Дональда Трампа з точки зору маніпулятивного аспекту; Проаналізувати інавгураційні виступи президентів в контексті політичної діяльності, політичних поглядів і переконань.

5. Консультанти з проекту (роботи) із зазначенням розділів проекту, що їх стосуються

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Маклюк О.М.	15.08.2020	15.08.2020
Розділ 2	Маклюк О.М.	10.09.2020	10.09.2020
Розділ 3	Маклюк О.М.	01.10.2020	01.10.2020
Розділ 3	Маклюк О.М.	29.10.2020	29.10.2020

6. Дата видачі завдання: 30 лютого 2020 р.

№	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Термін виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1.	Вступ. Вивчення проблеми, опрацювання джерел та публікацій	серпень 2020 р.	<i>виконано</i>
2.	Написання першого розділу	серпень 2020 р.	<i>виконано</i>
3.	Написання другого розділу	жовтень 2020 р.	<i>виконано</i>
4.	Написання третього розділу	жовтень 2020 р.	<i>виконано</i>
5.	Написання третього розділу	листопад 2020 р.	<i>виконано</i>
6.	Написання висновків, комп'ютерний набір роботи	листопад 2020 р.	<i>виконано</i>

Студент _____ Косарь В.М.
(підпис)

Керівник проекту _____ Маклюк О.М.
(підпис)

Нормоконтролер _____ Черкасов С.С.
(підпис)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, підрозділів, висновків, 34 джерел, 65 монографій та статей. Загальний обсяг роботи становить 105 сторінок, з них основного тексту – 71 сторінка.

Категорії та поняття що найбільш часто зустрічаються у роботі: *політичний дискурс, імідж президента, самопрезентація президента, комунікаційна стратегія, Джордж Герберт Уокер Буш, Білл Клінтон, Джордж Уокер Буш, Барак Обама, Дональд Трамп.*

Об'єкт дослідження. Інавгураційна промова як складне дискурсивне утворення п'яти президентів США (Джорджа Герберта Вокера Буша, Білла Клінтона, Джорджа Вокера Буша, Барака Обами, Дональда Трампа).

Предмет дослідження. Особливості побудови інавгураційної промови п'яти президентів США з точки зору ефективної моделі політичного виступу з метою створення позитивного іміджу лідера та засобом вираження ідеологічних установок, як засіб боротьби за владу і спосіб її утримання.

Мета дослідження. На основі аналізу джерел та літератури розглянути особливості мовної поведінки, іміджу, політичних амбіцій п'яти президентів США (Джорджа Буша - старшого, Білла Клінтона, Джорджа Буша – молодшого, Барака Обами, та Дональда Трампа) і на основі отриманих результатів виявити якості, характерні для президентського дискурсу в цілому.

Наукова новизна дослідження полягає в аналізі виступів президентів США різних років на основі їх персональних вербальних та невербальних іміджів, стилів мовлення, та характеру виступу, що впливають на маніпулятивний аспект. Доведена роль використання певних типів дискурсу, які засновані на поглядах і переконаннях політика, що ставлять за мету створення певної картини світу і вплив на підсвідомість аудиторії за допомогою стилістичних засобів і спеціально підібраною лексики, з метою спонукання до певних дій і формування певних переконань. В дослідженні було виявлено композиційну схожість, яка прослідковується в кожному виступі, але з різною

послідовністю, в інавгураційних промовах останніх п'яти президентів США (з 1989 по 2017 роки).

Висновки. Проведений теоретичний огляд дозволяє прийти до висновку, що дискурс є об'єктом вивчення безлічі дисциплін. Якщо розглядати дискурс як текст, поміщений в ситуацію спілкування, то можна побачити, що він має різні виміри. Мета політичного дискурсу – боротьба за владу, упорядкування економічних і політичних відносин, як усередині країни, так і за її межами. Оскільки в лінгвістиці поки ще не вирабатано чіткого визначення, що таке «політичний дискурс», то це поняття розглядається як у вузькому, так і в широкому сенсі. У широкому сенсі політичний дискурс – це будь-який вислів, що відноситься до сфери політики. У вузькому сенсі – це дискурс, обмежений політичною тематикою. Для політичного дискурсу характерні особливості політичного тексту: ідеологічний контекст і полемічність. Інавгураційна промова являє собою важливий політичний текст з ритуальною точки зору і займає високе положення у всій системі політичної комунікації. Завдання інавгураційного звернення складаються в згуртуванні народу і проголошення прийнятих в суспільстві цінностей. Для будь-якої інавгураційної промови є важливим питання ідеології. Характерними рисами для цього жанру є урочистість, деяка пафосність, піднесеність. Композиційна структура інавгураційного виступу включає в себе наступні складові: звернення до адресата повідомлення; позитивний відгук про роботу попереднього президента; подяку електорату; визначення нового курсу розвитку країни; впевненість в виконанні поставлених завдань; обіцянку з честю виконувати покладені на президента обов'язки; кульмінаційний фінал. Слід зазначити, що використання стилістичних засобів лексичного і синтаксичного рівня в інавгураційних зверненнях президентів США збільшують прагматичний потенціал виступів, що впливають на свідомість аудиторії, створюючи необхідний політичний ефект, викликають широкий спектр емоційних реакцій.

Основними темами інавгураційних виступів американських президентів була тема влади, расової нерівності, проблеми медицини і освіти, тема сім'ї, світ

за межами США, релігійна тема. Інавгураційний дискурс реалізується наступними основними тактиками: тактика конструювання надцілі; тактика вихваляння; тактика єднання; маніпулятивна тактика; тактика позитивного позиціонування з опорою на попередній позитивний досвід.

Мова політичного лідера є важливою складовою його іміджу. Вербальний імідж оратора можливий завдяки мовним компонентам, серед яких дикція, голос, інтонація, грамотна мова і сукупність її особливостей. Термін «ідіостиль», розташований на кордоні з поняттям вербального іміджу, має на увазі особливу авторську мовну манеру конкретної людини, специфіку його мови. Кожен з розглянутих нами американських лідерів – Джорд Герберт Уокер Буш, Білл Клінтон, Джордж Уокер Буш, Барак Обама, Дональд Трамп - має свої особливі мовні іміджі, які пояснюють використання тих чи інших вербальних прийомів і маніпулятивних стратегій. Особлива логічність Клінтона, мовний комізм Буша, емоційність Обама, вербальний негатив Трампа - всі ці характеристики служать відмінними рисами мовної картини президентів.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОБОТИ	7
1.1. Методологічні засади	7
1.2. Стан наукової розробки теми та джерельна база дослідження	9
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	17
2.1. Визначення поняття «політичний дискурс»	17
2.2. Інавгураційна промова як субжанр політичного дискурсу	21
2.3. Емоційна складова інавгураційної промови	23
РОЗДІЛ 3. ІНАВГУРАЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА МОВНОГО ОБРАЗУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА (на матеріалі президентів США 1989-2017 рр.)	28
3.1. Самопрезентація президента США	28
3.2. Інавгураційне звернення президентів США 1989-2017 рр	35
3.3. Переможна промова президентів США	39
РОЗДІЛ 4. СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВ ОБРАНИХ ПРЕЗИДЕНТІВ США 1989-2017 рр	43
4.1. Аналіз інавгураційної промови екс-президента США Джорджа Герберта Вокера Буша	43
4.2. Інавгураційна промова в комунікативному просторі політичного дискурсу (на матеріалі інавгураційної промови Білла Клінтона)	47
4.3. Стратегії та тактики мовної маніпуляції в тексті інавгураційної промови Дж. Вокера Буша.	54
4.4. Стилiстичні особливості, тактики і функції в інавгураційній промові президента США Барака Обама	58
4.5. Комунікативні тактики інавгураційної промови Дональда Трампа	64
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	73
ДОДАТКИ	81

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному суспільстві публічні виступи політиків становлять значний інтерес. Найперша інавгураційна промова, політичних лідерів має певний вплив на слухачів, тому комунікативні навички політичних діячів і їх вміння виступати публічно грають велику роль в їх політичній кар'єрі. Безпосередньо через політичний виступ лідер держави може звернутися до міжнародної спільноти та до громадян країни. Тому імідж та місце країни на міжнародній арені в великій мірі визначається через самого політичного лідера та його виступ. На сьогоднішній день все більш актуальним стає вивчення політичної комунікації, адже інавгураційна промова може дійсно окреслити характер, менталітет, сучасну політичну ситуацію та цілі щодо майбутньої політики, новообраного президента, та служить засобом вираження ідеологічних установок і ідейно-політичної позиції лідера.

Інавгураційні виступи поєднують прийоми логічної аргументації та виразні мовні засоби всіх рівнів для того, щоб зробити сильний емоційно-психологічний і прагматичний вплив на аудиторію. Аналіз політичних промов допомагає визначити наміри і ефективні способи впливу на аудиторію. У зв'язку з цим дане дослідження спрямоване на виявлення особливостей характеру, іміджу та певних маніпулятивних методів для окреслення своєї майбутньої політики через інавгураційний виступ.

Інтерес до вивчення інавгураційної промови цілком обґрунтований. По-перше, інавгураційна промова є найбільш обговорюваною і політично значущою серед інших промов президента країни, в ході якої найбільш яскраво проявляються іміджеві характеристики і ораторські здібності державного лідера; по-друге, її характерні чіткий ідеологічний конструкт і політична символіка; по-третє, в ній вербалізуються політичні, соціально-економічні, релігійні, морально-етичні, культурні концепти.

Таким чином, актуальність даного дослідження обумовлена перш за все як приклад аналізу інавгураційного тексту майбутніх політичних лідерів США,

особливо це стає актуальним щодо новообраного президента Джо Байден в 2020 році, так і в періоди минулих років. Адже кожна інавгураційна промова являє собою проголошення політичних принципів, якими буде керуватися новий уряд і завдяки цьому можна зрозуміти стиль та методи правління новообраного президента. Також аналіз обумовлений проблемою президентських переможних звернення з метою впливу, який може бути в різних формах, таких як прямий ідеологічний вплив або прихована маніпуляція. Виявлення та характеристика методів такого впливу знаходять все більшу важливість в рамках політології та міжнародних відносин.

Мета дослідження. На основі аналізу джерел та літератури розглянути особливості мовної поведінки, іміджу, політичних амбіцій п'яти президентів США (Джорджа Буша - старшого, Білла Клінтона, Джорджа Буша – молодшого, Барака Обами, та Дональда Трампа) і на основі отриманих результатів виявити якості, характерні для президентського дискурсу в цілому

Досягнення поставленої мети передбачає постановку і рішення наступних завдань:

1. Розгляд понять «дискурс», «політичний дискурс», сформульовані вченими американських та зарубіжних політологічних шкіл.
2. Виявити та описати комунікативні стратегії, тактики, використані в інавгураційних промовах, моделі побудови промови які характерні для п'яти президентів США;
3. Проаналізувати переможну промову президентів США з точки зору самопрезентації через призму використання «мікроролей» в політичному виступі;
5. Проаналізувати виступи Джорджа Герберта Вокера Буша, Білла Клінтона, Джорджа Вокера Буша, Барака Обами, Дональда Трампа з точки зору маніпулятивного аспекту;
6. Проаналізувати інавгураційні виступи президентів в контексті політичної діяльності, політичних поглядів і переконань.

Об'єкт дослідження. Інавгураційна промова як складне дискурсивне утворення п'яти президентів США (Джорджа Герберта Вокера Буша, Білла Клінтона, Джорджа Вокера Буша, Барака Обами, Дональда Трампа).

Предмет дослідження. Особливості побудови інавгураційної промови п'яти президентів США з точки зору ефективної моделі політичного виступу з метою створення позитивного іміджу лідера та засобом вираження ідеологічних установок, як засіб боротьби за владу і спосіб її утримання.

Хронологічні рамки. Хронологічні рамками дослідження беруть свій початок від інавгураційної промови Джорджа Герберта Вокера Буша 20 січня 1989 року, Білла Клінтона 20 січня 1993 року, Джорджа Вокера Буша 20 січня 2001 року, Барака Обами 20 січня 2009 року, і завершуючи переможною промовою сучасного президента США Дональда Трампа 20 січня 2017 року.

Наукова новизна дослідження полягає в аналізі виступів президентів США різних років на основі їх персональних вербальних та невербальних іміджів, стилів мовлення, та характеру виступу, що впливають на маніпулятивний аспект. Також наукова новизна дослідження полягає у встановленні загального і різного в способах впливу на аудиторію глав держав, в конструюванні портрету на матеріалі президентської кампанії, та політичного дискурсу.

Доведена роль використання певних типів дискурсу, які засновані на поглядах і переконаннях політика, що ставлять за мету створення певної картини світу і вплив на підсвідомість аудиторії за допомогою стилістичних засобів і спеціально підібраною лексики, з метою спонукання до певних дій і формування певних переконань. В дослідженні було виявлено композиційну схожість, яка прослідковується в кожному виступі, але з різною послідовністю, в інавгураційних промовах останніх п'яти президентів США (з 1989 по 2017 роки).

Географічні рамки включають в себе територію Сполучених Штатів Америки.

Наукова і практична значимість дослідження полягає в вивченні дискурсу як певну сукупність текстів та виступів, що відображають політичні

стратегії державного лідера і його партії, та цілі щодо майбутньої політики, новообраного президента на прикладах Джорджа Буша - старшого, Білла Клінтона, Джорджа Буша – молодшого, Барака Обама, Дональда Трампа. Дана тема допомагає проаналізувати зв'язок політології та лінгвістики спираючись на теоретичну і практичну базу, використану під час дослідження. Значимість дослідження полягає у визначенні місця і ролі маніпулювання в міжнародному політичному дискурсі. Робота вносить певний вклад в процес вивчення лінгвістичного впливу на міжнародні політичні процеси, а також в роль розвитку іміджу президента як певного методу впливу на аудиторію. Практична значимість дослідження полягає в можливості застосування результатів дослідження при проведенні політичних виступів, а також використання основних положень роботи на лекційних і практичних заняттях в курсах політології, міжкультурної комунікації, лексикології, для розробки PR стратегій, стилістики англійської мови.

РОЗДІЛ 1. СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ ПРОБЛЕМИ, ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОБОТИ

1.1. Методологічні засади

Методи дослідження Методологічну основу дослідження визначили мета і завдання, які були поставлені у роботі. Принцип історизму та системності, які обумовлені вибором досліджуваного періоду і ракурсом розгляду політичного дискурсу п'яти президентів США (Джорджа Буша - старшого, Білла Клінтона, Джорджа Буша – молодшого, Барака Обами, Дональда Трампа) тісно пов'язаний з історичним контекстом, з трансформаціями в зв'язку з новообраним лідером.

Аналіз джерел та наукових робіт здійснювався виходячи з принципів об'єктивності, історизму, всебічності та критичного підходу до аналізу інавгураційних промов п'яти президентів заданого періоду. В основу аналізу теми покладено принцип історизму, адже тематичний зміст звернень новообраних лідерів безпосередньо обумовлюється соціально-політичною обстановкою в країні і світі на певний період часу. Інавгураційні промови є відображенням політичних, економічних, соціальних реалій.

В ході роботи над проблематикою було дотримано принцип об'єктивності та наукової доказовості, що вимагають зіставлення різних суджень і оцінок, використання верифікаційних матеріалів.

При роботі з документами, а саме з текстами інавгураційних промов п'яти останніх президентів був використаний метод синтезу інформації для дослідження аудіальної і візуальної складової іміджу політичного лідера. В якості матеріалу послужили офіційні виступи президентів США протягом 1989-2017 рр.

За допомогою елементів контент-аналізу визначаються основні інтенції, які стоять за інавгураційними промовами п'яти президентів США, і їх вплив на структуру і зміст промови. Особливої уваги в дослідженні було приділено аналізу інавгураційного звернення Барака Обами та Дональда Трампа з точки

зору наявності в них виявлених раніше композиційних елементів і реалізованих ними інтенцій.

В дослідженні було використано порівняльний метод, з метою встановлення композиційної схожості інавгураційних промов останніх п'яти президентів США, з метою простежити використання однакових політичних дискурсів, схожих методів самопрезентації в публічному виступі та політичних програмах;

Метод періодизації (діахронний метод) використовується в роботі для розмежування періодів проведення інавгураційних промов.

В дослідженні було використано ретроспективний метод який передбачає вивчення елементів старого та нового в політичній традиції і які оголошувалися неодноразово у виступах кожного з новообраних президентів.

Для аналізу іміджу п'яти президентів США в період 1989-2017 р.р. ми звернулися до методу аналізу текстів - контент-аналізу. Даний метод орієнтований на проведення об'єктивного, вимірюваного вивчення матеріалів. Контент-аналіз передбачає отримання знань про зміст матеріалів масової комунікації, на основі чого можливо зробити висновки про наміри комунікатора або ефекти повідомлення. В першу чергу, контент-аналіз спрямований на виявлення мотивів і інтенцій адресанта, глибинного змісту повідомлення.

Також в дослідженні частково було використано лексичний метод аналізу, який дає змогу проаналізувати використання стилістичного, синтаксичного прийому кульмінації для поступового зростання емоційності промови. Адже на основі інавгураційного звернення новообраного президента визначається його політична орієнтація.

Метод термінологізації дозволив визначити понятійний апарат роботи, дати чітке визначення неузгодженим термінам, які були використані в ході дослідження.

Частково було використано біографічний метод який використовувався при розгляді новообраних політичних керівників Сполучених Штатів Америки у той чи інший час протягом XX-XXI ст.

Можна сказати, що в ході дослідження використовувались різні методи, що надало можливість виконати поставлені завдання та якнайширше і точніше, з наукової точки зору, розкрити проблематику з обраної теми.

1.2. Стан наукової розробки

Стан наукової розробки даної теми значною мірою є різноманітним та багаточисельним. Необхідно виділити декілька напрямів вивчення даної проблеми. Аналіз стану наукової розробки теми дає змогу поділити дослідження на три групи: 1) публікації американських науковців; 2) публікації зарубіжних науковців, а саме: російських, англійських; 3) дослідження українських істориків, політологів, лінгвістів за часів незалежності.

В американській і зарубіжній лінгвістичній, політологічній науці накопичено багатий досвід дослідження інавгураційного дискурсу. Є численні праці, присвячені жанровим особливостям президентської риторики, ідеологічним засадам інавгураційній промові і її концептуально-тематичним моделям; вивчені основні функції та структурні одиниці інавгураційного звернення; проведені контент-аналізи звернення як окремих президентів, так і в порівнянні з іншими і т.д.

До американських дослідників які займалися питанням політичного дискурсу в інавгураційних промовах слід віднести Б. Чартеріс, М.К. Давід, Р. Джослін, Х.Л. Менхен [90; 91; 93; 95]. В їх аналізі промов успішно переконливих президентів США з 1989 – 2002 р.р. розглянуто, як використання мови створювало достовірні і послідовні історії про себе і соціальний світ, в якому вони живуть. Вони досліджують використання ними метафор, міфів і те, як аналіз мови допомагає нам зрозуміти, як політики можуть переконувати аудиторію. Дослідження є репрезентативні з точки зору політологічної науки та частково лінгвістичної. Риторичні ритуали спрямовані на прагматичне та естетичне використання символів, що є ні строгими інструментальним, ні просто відволікаючими управліннями аудиторії. Стаття Д. Хобана вивчає складну природу, визначає, ілюструє та покладає у якості оціночного критерію союзу суб'єктивних та об'єктивних переглядів змін у церемонії [92].

Теоретичні основи поняття «політичний дискурс» були визначені представниками оксфордської та кембриджської шкіл у 50-х роках ХХ ст. До найвизначніших робіт аналізу проблематики цього виду дискурсу належать праці Т. ван Дейка, Д.Н. Ушакова, Ю. Хабермаса, П. Серіо [49;80;82;88].

Особливості використання політичного дискурсу знайшли відображення в численних дослідженнях російських дослідників. На даний момент існують різні дефініції поняття «політичний дискурс». Так, П.С. Акініна, А.Н. Баранов і Є.Г. Казакевич вважають, що політичний дискурс являє собою особливий різновид дискурсу і має на меті завоювання та утримання влади, визначають політичний дискурс з точки лінгвістичних поглядів як «сукупність всіх мовних актів, які використовуються в політичних дискусіях, а також правил публічної політики, освячених традицією і перевірених досвідом [35; 39; 56; 6]. Т.А. Ван Дейк розглядає політичний дискурс як певний жанр, об'єднаний соціальною сферою, в даному випадку, політикою [49]. Дослідники-лінгвісти Р. М. Блакар і Бюлер К. розуміють політичний дискурс дещо по-іншому як вироблену в певних історичних і соціальних рамках інституційно організовану і тематично сфокусовану послідовність висловлювань, рецепцій які здатні підтримувати і змінювати відносини домінування і підпорядкування в суспільстві [42;46]. Недоліком їх поглядів є орієнтованість лише на лінгвістичній точці зору. Дослідник Є.І. Шейгал має досить протилежні та своєрідні пояснення питанню політичного дискурсу, вказує, що політичний дискурс можливий в двох варіантах: віртуальний та реальний [82]. В своєму політологічному дослідженні чітко та розгорнуто дав характеристику цих варіантів. Науковець розглядає це питання не тільки з точки зору лінгвістики, а й з точки зору міжнародних відносин та способу боротьби за владу. Як предмет взятий метод семіотики (дослідження знаків) для характеристики політичного дискурсу. Російський дослідник А.П. Чудінов розглядає політичний дискурс з точки зору впливу на свідомість дистанційованість і театральність [83;84]. Дослідник яскраво описав роль маніпулятивного аспекту при встановленні контакту оратора з аудиторією. Науковцем було висунуто декілька різновидів жанрів в політичному дискурсі.

У дослідженні розділяється точка зору таких науковців, як Р.Т Садуов, Д. В. Шапочкин, які вважають, що основною функцією політичного дискурсу є функція переконання [77; 85]. Згідно їх поглядом, за допомогою політичного дискурсу виражається весь комплекс взаємовідносин між людиною і суспільством, тобто дане явище направлено на формування у об'єкта певної картини світу і світосприйняття. При аналізі політичного дискурсу з точки зору дослідників представляється можливим визначити цінності того чи іншого суспільства.

Багато авторів П. Л. Сопер, Е. М. Ширяєв, Н. Н. Кохтев, Х. Леммерман, Е. Н. Зарецька, О. А Юдіна, розглядали систему побудови інавгураційної промови, дотримуючись античних традицій членування мовного виступу, розглядають його з точки зору трьох основних компонентів: вступ, головну частину і висновок [78; 89; 60; 52; 89]. В їх працях можна знайти дещо сході концепції. Також питанням маніпуляції в інавгураційних виступах займалися такі російських науковці, як Г.Г. Матвеєва, Л.А Брусенська, Зернецкий П.В, Карасік В.І. з їх точки зору дане питання розглядається прихованим спонуканням адресата до вчинення певних дій, тобто формування у свідомості адресата установок, які збігаються з установками адресанта [62; 44; 52; 53]. Дослідження науковців мають схожі погляди, та іноді зустрічаються порівняння російських і американських політичних лідерів і їх інавгураційні промови. Дискурс придбав термінологічне значення завдяки Е. Бенвенисту, який визначив його як «мова, що привласнюється мовцем» [41]. Дискурс сприймався як комплексна одиниця, що включає в себе послідовність логічно пов'язаних пропозицій, об'єднаних смисловою цілісністю.

Сучасні концепції в більшості випадків відносять дискурс до області лінгвосоціального. Н. Д. Арутюнова визначає дискурс як пов'язаний текст у поєднанні з екстралінгвістичними – прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами, розглянутий з позиції події [38]. Також важливо відзначити внесок у вивчення дискурсу і тексту російського вченого-лінгвіста М. Я. Блоха [43]. Для вченого дискурс – це тематично цілий і

завершений текст, розглянутий в конкретній комунікативній ситуації. Його дослідження дозволило проаналізувати та порівняти дискурси президентів з 1991-2009 роки. Блох також розкрив питання диктем та як вони впливають на розробку етапів публічного виступу. Науковці, лінгвісти В. З. Дем'янков та А. Е. Жичкіна проаналізували мовні фрагменти тексту які інтерпретують адресатами з опорою на власну картину світу слухачів [50; 56].

Такі науковці як Е.Р. Левенкова, Ю.И. Левшенко, Е.А. Моргун приділили увагу дослідженню інавгураційного дискурсу в світлі процесу концептуалізації, що дозволяє представити даний вид дискурсу як систему взаємопов'язаних концептів, що відображають ідеалістичні установки, традиційні ідейні цінності, етнокультурні реалії та національні ментальні особливості суспільства в умовах легітимізації влади [58; 59; 65]. Виявляються і класифікуються центральні і периферійні концепти інавгураційного дискурсу. А.Е. Моргун провів порівняльний аналіз інавгураційних промов американських президентів. Автор розглядає систему концептів в інавгураційних промовах американських президентів і виявляє їх репрезентацію в інавгураційном дискурсі.

Вагомий внесок в дослідження політичного дискурсу американських президентів зробили англійські вчені, особливої уваги заслуговують праці Г. Шайдена, Г. Креса, які розкрили питання дискурсу з політологічної точки зору і як метод утримання та завоювання державної влади черед створення певних іміджів [97; 94]. Дослідження англійського лінгвіста Д. Шіфріна, є керівництвом за різними структурами, концепціями та методами, доступними для аналізу дискурсів у лінгвістиці [96]. Порівнюються шість домінуючих підходів до аналізу дискурсу: теорія речового акту, прагматика, інтерактивна соціолінгвістика, етнографія комунікацій та теорія варіацій. Автор не тільки розглядає кожен підхід з кількох точок погляду, але і ілюструє їх через загальні додатки до багатьох конкретних соціальних та лінгвістичних проблем, з якими стикаються дискурсивні аналітики. Дослідження англійського дослідника Г. Шайдена являє собою огляд досліджень, відомих як аналіз політичного дискурсу. Розглянув дослідження політичного дискурсу з точки зору їх

теоретичних і аналітичних основ і соціально-політичних проблем, які вони зачіпають. Англійський політолог Т.А. Ван Дик в дослідженнях обґрунтовує деякі принципи критичного аналізу дискурсу, такі як явна соціально-політична позиція дискурсивних аналітиків, а також акцент на відносини домінування елітних груп і інститутів [99]. Розкрив поняття «когнітивного інтерфейсу» який використовується для пов'язання влади і дискурсу моделей, знань, установок і ідеологій та інших соціальних уявлень соціального розуму, які також пов'язують індивідуум і соціальний, мікро- і макрорівні соціальної структури. Цей аргумент проілюстрований аналізом парламентських дебатів з етнічних питань [81;82].

Серед вітчизняних дослідників можна виділити Ф.С. Бацевіча який обґрунтував вплив психологічних, соціальних, культурних чинників що впливають на інавгураційну промову політичних лідерів [40]. Предметом дослідження стали дискурс, мовленнєвий жанр, мовленнєвий акт. Дослідження допомагає ознайомитись глибше з законами міжособистісного спілкування. Українська дослідниця Бутова І.С. зробила спробу окреслити еволюцію терміну «політичний дискурс» як предмет політичних досліджень, дала аналіз суперечностям, які виникають між дослідниками стосовно понять «політичний дискурс» і «політична мова», обґрунтувала входження концепту в науковий обіг, а але не достатньо дослідила спільне і відмінне його трактувань [45]. Український політичний діяч Н.В. Кондратенко в своїх монографії дослідив політичний дискурс з точки зору ігрової природи політичної комунікації [55]. Публікація розкриває питання неформальних засобів політичної комунікації. Автори В.В. Петренко, О.С. Фоменко в дисертаційних досліджень присвячених маніпулятивному аспекту в інавгураційних промовах вперше у вітчизняній політичній науці зробили теоретичний аналіз проблеми політичного виступу та мови оратора [74; 81]. Автори дослідили сутність та особливості мови в політичному дискурсі.

Аналіз стану наукової розробки проблеми дає змогу підвести висновок про те, що різні підходи до визначення дискурсу являються досить спірними.

Проаналізувавши велику кількість визначень, запропонованих різними вченими, дане дослідження у багатьох науковців спрямоване дати лише загальне трактування поняттю «політичний дискурс». На сучасному етапі наукових політологічних пошуків поняття дискурсу і тексту не прирівнюються. Серед досліджень зроблений не достатній акцент ціннісній складовій розглянутих мікроролей з огляду на те, що тільки використання ціннісно зарядженої лексики дозволяє політику переконувати аудиторію і спонукати до конкретних дій (голосування, вступу в партію або іншу організацію і т.д.). Тема інавгураційної промови як складової політичного дискурсу потребує окремого вивчення, а вже існуючі трактування вимагають більш глибокого обґрунтування та коригування. Данна тема потребує докладнішого аналізу особистісних комунікативних мікроролей президентів США і засобів з ціннісною конотацією, комунікативних стратегій і тактик, за допомогою яких зазначені мікроролі актуалізуються.

Подальше вивчення комунікативних ціннісно-особистісних мікроролей самопрезентації політичних лідерів є перспективним і затребуваним напрямком в політичній науці. Свідченням цього є зростаючий інтерес до мови глав держав, зокрема президентів Сполучених Штатів Америки, за для того щоб навчити розуміти справжні цілі і мотиви тих чи інших політичних комунікативних дій.

Джерельна база

Аналіз стану наукової розробки теми, наявної літератури з даної проблеми та мета дослідження зумовили вибір джерельної бази магістерської роботи. Основні положення та висновки дослідження забезпечені досить різноманітною джерельною базою. Відповідно для реалізації поставлених цілей в даному дослідженні були використані *писемні* та *зображальні* джерела. Серед *писемних* джерел варто відзначити такі як: опубліковані письмові тексти інавгураційних промов п'яти президентів Сполучених Штатів Америки: Джорджа Герберта Уокера Буша, Білла Клінтона, Джорджа Уокера Буша, Барака Обами, та Дональда Трампа. Завдяки текстам є можливим зробити аналіз щодо системи побудови плану інавгураційної промови; публічний політичний дискурс являє

собою багате джерело механізмів побудови стратегій мовного впливу на аудиторію, і саме текст інавгураційної промови це демонструє; є релевантним для дослідження роль складової іміджу президента США і відповідної реакції аудиторії на політичний виступ лідера; тексти промов демонструють використання мовних засобів з ціннісною конотацією, комунікативні тактики, використовувані американськими президентами для актуалізації «мікроролей» в рамках домінантної комунікативної стратегії самопрезентації; інавгураційний текст демонструє які теми, та проблеми є актуальними та першочерговими для майбутнього вирішення новообраним президентом; тексти дають змогу зробити порівняльний аналіз тематичної структури інавгураційного виступу п'яти президентів США. Публічний виступ президента демонструє символічні характеристики, тобто прихильність до певної ідеології, біографія, світогляд, політична програма і т.д.

До *писемних* джерел також варто віднести тогочасну періодику та електронні інформаційні агенції США. З американських газет у першу чергу слід відзначити «The New York Times.», «USA Today» [28; 32]. До інформаційних агенції можна віднести «AP – Associated Press» як наймасштабнішу в США, та «ABCNews» [6; 5]. По-перше ці джерела нам допомогли виявити проблеми, існуючі у суспільстві в розглянутий період, і використовуючи ці данні при аналізі політичної програми кожного новообраного президента проголошеної на інавгураційній промові. По-друге, саме ці джерела допомагають простежити побудову іміджу для кожного с новообраних президентів, ще до проведення інавгурації. Соціальні мережі, газети, інформаційні агенції зарекомендували себе як ефективний інструмент для підвищення рівня впізнаності суб'єкта. Данні джерела надають широкі можливості для управління формуванням іміджу і отримання зворотного зв'язку. Завдяки соціальним мережам та спеціалізованим сервісів стає можливим оперативний моніторинг та аналіз як негативних, так і позитивних згадок політичного лідера, їх аналіз і обробка, відстеження шляху і часу поширення, корекція, що також позитивно позначається на іміджі політика. Адже імідж політика грає важливу роль для громадян та для міжнародної

спільноти в цілому. Імідж президента та місце країни на міжнародній арені в великій мірі визначається через самого політичного лідера та його виступ.

Досить репрезентативними, на наш погляд було використання *зображальних* джерела, а саме фотографій та відеоматеріалів що особливо яскраво демонструють персональні характеристики державних лідерів США в період 1989-2017 р.р., до яких належать фізичні та зовнішні дані, особливості характеру, тип особистості, майбутній стиль керівництва і прийняття рішень. Соціальні характеристики, а саме соціальний статус, моделі рольової поведінки, зв'язок з різними соціальними групами, професійний авторитет і т.д.

Отже, джерельна база є репрезентативна для написання даної теми. На основі даних здобутих завдяки джерельній базі і на основі отриманих результатів ми можемо виявити якості, характерні для президентського дискурсу в цілому.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

2.1. Визначення поняття «політичний дискурс»

У наш час кордони наукового знання все більше розширюються. Проблемами політичного дискурсу займаються політологи, психологи, філософи, соціологи, економісти, фахівці з теорії комунікації, лінгвісти, доводячи що політичний дискурс є об'єктом міждисциплінарного вивчення. Розглядаються різні проблеми, пов'язані з функціонуванням мови у сфері політики.

Поняття «дискурс» є дуже багатозначним. У науковій літературі до 70-х років слово дискурс порівнювалось з поняттям текст. У 1980–90-х роках багато дослідників звертають увагу на проблеми дискурсу, тому його понятійне розкриття актуальне для сучасних науковців. З латинської мови «discursus» показує певну еволюцію свого значення. Спочатку воно має значення «розмова», «бесіда», а пізніше перекладається як «аргумент», «пояснення», «логічне мислення» [41, 33]. З прином часу термін послідовується і в інших мовах, і вже там починає набувати ширшого, повнішого значення. З англійської мови перекладається, як «мова, бесіда, виступ, діалогічна мова, послідовна промова» [41, 36]. Французькою «discours» означає «мовлення», а український тлумачний словник визначає як «розмова, словесна розправа» [41, 40]. Г. Кук характеризує дискурс, як «єдність і взаємодію тексту і контексту» [78, 14-15]. Дослідник Ю. Хабермас розглядає дискурс, як «тип мовної комунікації особливого різновиду, що передбачає раціональне, критичне осмислення цінностей, норм, правил соціального життя з єдиною метою – досягнення взаєморозуміння» [41, 36]. П. Серіо визначає аж 8 трактувань поняття дискурс, одне з яких являє собою «еквівалент поняттю «мовлення», тобто будьякий конкретний вислів» [56, 64-65]. Лінгвіст Е. Бенвеніст має своє трактування данного слова, а саме «живе мовлення, що передбачає комунікативний контакт мовців і слухачів» [89, 64]. М. Фуко, розглядає дискурс – «вербальний семіотичний процес, соціально

обумовлена організація мови, синтез «вже сказаного» та «ніколи не сказаного» [78, 14-15]. Вітчизняні лінгвісти по-своєму трактують дане поняття, саме лінгвіст М. Макаров визначає його з точки зору формального, ситуативний та функціональної інтерпретації. На думку Л. Нагорної сучасний дискурс – «явище дійсності зі знаковою природою та певною структурованістю» [31, 126–130].

Досліджуються велику кількість літератури, найкраще рокує данне поняття німецький вчений Т. ван Дейк, для якого це складова соціокультурної взаємодії, для якої характерні стиль, цілі та інтерес. Він заявляє, що дискурс є «комунікативним явищем, складовою якого є ще також і соціальний контекст, надання інформації про учасників комунікації та процеси сприйняття повідомлень» [100, 201-202].

Поняття дискурсу не має остаточного визначення, лінгвісти виділяють широке та вузьке значення. З широкої точки зору для Шейгала це певні політичні мовні перетворення будь-якого роду [88 с. 203-204]. Для реалізації, мовними матеріалами виступають політичні виступи, коментарі, публікації, що стосуються політики.

Політичний дискурс – це використання всіх навичок мови в публічній політичній комунікації. Широка точка зору пропонується лінгвістом А.В Акімовим, який виокремлює офіційний і особистісний ракурси поняття політичний дискурс [87, 111-112]. Для офіційного характерний прояв політики з призми соціального життя в будь-якій країні. До нього ж відносяться і ЗМІ. Особистісний ракурс виконується при комунікації особистості з іншими людьми або навколишнім світом.

Возьке тратування поняття політичного дискурсу для Лінгвіста Б.В Шапочкіна розглядається як сукупність жанрів обмежених політичною діяльністю [89, 23-24]. До сфери політики відносяться партійні програми, парламентські дебати і т.д. З інституційного погляду політичний дискурс являє собою певну відповідну обстановку, а саме, як приклад: урядова сесія, з'їзд політичної партії і т.д. Отже, дискурс називається політичним, коли він здійснюється в політичній обстановці.

На думку американських вчених-лінгвістів політична мова має суперечливу функцію, з одного боку вона повинна, як пропагандистська, бути доступною для розуміння, з іншого боку, вона адресована певній категорії людей в певні історичні та соціально-психологічні причини [47, 87-98].

Науковець Е.Р. Левенкова зазначає політичні матеріали вже відносяться до «політичного дискурсу», а це можуть бути мовні висловлювання, дійових осіб, об'єкти, обставини, час, контекст [89, 45-46]. На думку Є.І. Шейгала, політичний дискурс переплітається з іншими видами дискурсу: «науковим, юридичним, дискурсом ЗМІ, рекламним, військовим і т.д. Вчений виділяє такі ознаки політичного дискурсу, як інституційність, інформативність, смислово невизначеність, фантомність, езотеричність, дистанційованість, авторитарність» [90, 244-245]. Інституційна форма комунікації орієнтована на виконання дій для на розподіл влади, економічного розвитку всередині країни або за її межами і знаходиться поряд з професійною діяльністю політичних еліт.

Протилежна форма інституційної комунікації характерна для неформального політичного спілкування, особливо це актуально в перервах між засіданнями де відбуваються дискусії з політичним підґрунтям. До основних функцій дискурсу слід віднести переконання, адже воно являє собою основну мету комунікації політика з аудиторією, де прослідковуються різноманітні стилістичні засоби.

Дискурс включається в систему суспільних відносин, адже завдяки мові та ідеології відбувається переважання однієї соціальної групи над іншою, данні відносини їх формують. Представники критичного дискурс-аналізу звертають увагу на лінгвістичний характер процесу вивчаючи соціальні взаємодії. Обов'язковою тематикою дискурсу данного виду є вивчення питання соціальної нерівності. До них слід віднести нерівність гендерного характеру; етнічна нерівність; зловживання владними елітами певних соціальних верств та груп.

Зміст кожного типу дискурсу має свою тематику. Оскільки політичний дискурс охоплює весь політичний спектр, де учасник дискусії включений в політичну розмову з проблемних питань в тій чи іншій країні або державі, то

дослідження цих тем дозволяє аналізувати і приходити до висновку не тільки щодо самого дискурсу, а й щодо цілей переданого матеріалу, і завдань політичних лідерів.

Політичний дискурс орієнтований на утримання влади і побудові масової думки, створення ґрунту для переконання аудиторії, та інформаційна функція населення щодо політичних проблем. До важливих функцій цього виду дискурсу відноситься пропаганда, тобто донесення певних поглядів, життєвих цінностей, ідеалів громадськості. З метою досягнень політичних дій відбувається і контроль інформаційного поширення за для спонукання до потрібних оратору дій та переконання слухачів. Деякі науковці називають ще одну функцію політичного дискурсу, а саме інструментальна, завдяки якій відбувається боротьба за владу, заволодіння нею та її збереження. Вона проявляється в закликах до дій, законодавчих актів, прямих звернення, лозунги. Та завдяки емоційного впливу через надії, ворожість, ненависть, гордість за країну. Серед характерних для політичного дискурсу функцій можна додати, проекція в майбутнє та минуле, що висвітлює негативний або позитивний досвід минулого.

Сам політичний дискурс, являє собою небезпечний маніпулятивний ефект, адже автор здійснення ставить своєю ціллю формувати в соціумі думки які для нього вигідні, як вже згадувалося такий засіб часто використовується для вирішення питання влади. Політичний дискурс відображає культурні, соціальні та політичні ситуації, що характерні для суспільства. Таким чином, головними функціями політичного дискурсу є маніпулятивна, функція переконання, інформативна, аргументативна, створення картини кращого майбутнього та функція конструювання мовленнєвої реальності.

В рамках політичного дискурсу існують синоніми цього типу, які досить часто зустрічаються в наукових публікація такі як «політична мова», «політична комунікація», «політична лінгвістика». Політична комунікація для науковців має більш широке обґрунтування. Дослідник Л.А. Брусенська вважає, що поняття охоплює не лише мову політичних публічних дискусій, а й включає мовні особливості політичних документів [76, 55-56]. А.М. Баранов переконаний, що

політична мова є «особливою знаковою системою, котра призначена власне для політичної комунікації» [38, с. 139]. П.Б. Паршин має зовсім протилежні думки, вважаючи що політична мова відрізняється від звичайних лише своїм змістом [74, 278-279].

Отже, даний вид дискурсу є не досить визначеним, тому існує велика кількість наукових публікацій, що обґрунтовують його подальше вивчення. Дане питання є надзвичайно актуальним, питання дискурсу стосується не тільки міжкультурного спілкування, але й допомагає орієнтуватися в інформаційному просторі.

2.2. Інавгураційна промова як субжанр політичного дискурсу

Інавгураційна промова являє собою важливий жанр політичного дискурсу, він має чіткого адресата та навантажений конкретною політичною подією. Інавгураційна промова, є інструментом створення політичного іміджу країни та безпосередньо президента, та виконує задачу впливу на велику аудиторію .

Інавгураційна промова, як складова політичного дискурсу виконує свою функцію: звернення до адресата з метою переконання, позитивна згадка про минулих керівників держави, виражена в подяці, гарантія здійснення намічених завдань, клятва президента гідно виконувати свій обов'язок.

Якщо звернутися до історичних передумов інавгураційної промови то США стали основоположником даного політичного жанру, саме ця промова характерна використанням специфічної політичної мови безпосередньо президентом.

В інавгураційній промові проявляється вміння президента продемонструвати свої ораторські навички притягуючи увагу аудиторії, повноцінно донесши до неї інформацію, послідовно її виклавши. Виступ характерний емоційністю, виразним і чітким ораторством. Інавгурація має драматичний жанр адже характеризується монологічним словесним виконанням. Інавгураційна промова є монологом діалогічного типу. Слова – головні інструменти політиців, і вміння їх правильно донести являються ключовими для

президентів. Досвідчений оратор повинен вміти викристовувати словесні навички і включати їх в розмову в будь-яку хвилину, в момент реальних обставин. Сучасні жанрові зміни всенародних виступів визначаються схильністю до драматизації і розглядають політику як символічний діалог між аудиторією та політиком в соціальному контексті. Певний ухил дозволяє розглядати політичний дискурс як політичний наратив. Історичне перше обґрунтування поняття «інавгураційна промова» розглядалося як «історія, розповідь», але сучасне значення має ширше трактування: «переказ слоган, доктрина, варіант, теорія, ідея, шаблон, трактування» [74, 278-279]. Для інавгураційного виступу характерно 3 види наративу: роль в побудові політичного іміджу що здійснюється для функції представлення, дозволяє продемонструвати життєвий досвід, підтвердити свої політичні уподобання і резолюції; ідейний який поналягає в пропозиції політичної програм; подієвий – підсумки актуального інаугураційного дійства.

Інавгураційна промова забарвлена урочистим стилем мовлення, на думку деяких наукових діячів для всіх промов п'яти президентів США характерне апелювання до минулого і майбутнього народу через призму справжнього. Прославляється досягнення держави використовуючи стилістичні забарвлення промови. Останє, М.К. Давід окреслює інавгураційну промову як «безпечну» риторіку [93, 55-56]. Що передбачає відсутність полемічних висловлювань, вони не мають нічого що змогло б використати альтернативні цінності або програми. Для данного виду промов характерна наявність ритуальності та фактичності інформації, що обумовлює такий інтерес з боку науковців. Інавгураційна промова як жанр є не лише мовленнєвою дією, а й політичною дією.

Інавгураційна промова являє собою формальне введення президента на посаду керівника країни. При порівнянні типів жанрів і мовленнєвих актів, то інавгураційна промова порівнюється як метод обіцянок та попереджень.

Дослідники виділяють декілька жанрів що націленні на вихваляння чи засудження подій або осіб, серед них це: об'єднання слухавців в єдину націю, як

свідка і потрібного учасника процесу церемонії легітимізації новообраного президента; апелювання до історичного минулого від яких залежать сучасні традиції та цінності народу Америки; нова програма президента щодо політичної розбудови влади та уряду; надання законного права інституту президентства.

Офіційна інавгураційна промова є основним каналом спілкування політичного лідера з аудиторією, адже саме в цей момент, президент проголошує плани майбутньої політики через завдання та пропозиції рішень актуальних проблем, та подальше спонукання кооперативних дій. Наважлива інформація яку хоче почути народ, проголошується саме в цей час, час інавгураційної промови.

Підсумовуючи можна зтверджувати що політичний імідж важливий як для держави так і для президента безпосередньо. У формуванні політичного іміджу інавгураційна промова здійснюється завдяки методу «м'якої сили», яка в сучасних умовах яка актуальна в поширенні світових інтересів країни. Стилiстичні прийоми в інавгураційній промові не тільки її доповняють, але і сприяють вираженню ідей що говорять про першорядне значення інавгураційної промови для політичного іміджу. Народне б'єднання та цілісність держави являють собою першочергове значення при формуванні інструменту «м'якої сили» впливу і засобу побудови іміджу президента.

2.3. Емоційна складова інавгураційної промови

Лінгвістичний словник Єфремової Т. Ф. пропонує своє визначення інавгурації – «урочиста церемонія офіційного вступу на посаду найвищої особи держави» [51, 57-58]. Інавгураційна промова важливий етап в політичній комунікації і характеризується вираженням політичного кредо лідера, викладом принципів, які глава держави буде здійснювати в рамках своєї внутрішньої і зовнішньої політиці. Інавгурація – це одна з форм політичної символічної дії, що проявляє певні загальнозначущі цінності і соціальні взаємини [51, 121-122]. Всі складові церемонії (місце, час, навколишнє оточення, учасники) мають смислове навантаження. Завдяки інавгурації в суспільній свідомості

актуалізуються національні символи США. Відомі фахівці в області президентської риторики США К. Кемпбелл і Г. Шайдн повідомляють, що «інавгураційному зверненню притаманна урочиста мова: вона є найважливішою складовою урочистої церемонії, відбувається об'єднання нації, осмислення досвіду минулих років і уявлення майбутнього свого народу [97, 45-46]. Оратор використовує витриманий стиль мовлення, і різноманітні мовні засоби для посилення сенсу сказаного і отримання більшого відгуку в аудиторії» [38, 15-16]. Можливо, в зв'язку з цим Р. Джослін характеризує інавгураційну промову як «безпечну» риторичку» [94, 76-77]. Адже інавгураційна промова позбавлена заперечень та незгоди народу.

Інавгураційна промова складається із вступу, основної частини і висновку. Вступ за обсягом менший, ніж висновок і містить зазвичай вітання аудиторії, вираз вдячності за надану довіру, а також слова подяки попередньому президенту за його досягнення під час служби. В основній частині укладені тези, які допомагають досягти мети публічного виступу. Ця частина характеризується емоційністю на публіку, завдяки словам «*свобода*», «*рівноправність*», «*конституція*» і т. д. Для висновку характерно звернення до релігійної тематики, з метою зв'язку та закликаючи йти до загальних цілей.

Інавгураційна промова характеризується закликом до народного єднання, апеляція до попередніх років з метою аналізу та побудови нової, урочистим стилем. Метою мови є реалізація тактики самопрезентації іміджу новообраного президента в даному випадку що показати себе в світлі гідного лідера. Риторична тактика націлена на переконання аудиторії до правильності для оратора вибору, і вдалих дій для розвитку країни під проводом новообраного президента.

Інавгураційна промова націлена на об'єднання народу та побудови духу нації завдяки новообраному президенту, оратор в своєму виступі підтверджує правильність обрання народом нового лідера. Інавгураційна мова через свою емоційність, і саме ця складова спонукає народ до дій. Отже, якщо оратор ставить ціллю вплинути на емоції слухачів, оратору треба побудувати позитивні відносини зі слухачам через мовні засоби. Реалізація емоційної складової мови

відбувається через консолідацію базових мовних емоцій. Науковець Ю. В. Рождественський до базових емоцій відносить страх і співчуття, окрім них зустрічається емоція любові та ненависті, емоція відчуттів (голод, біль, жаж), емоція оцінення предмета або думки, та складний вид еміції – вміння логічно формулювати мову [77, 25-26]. Інавгураційна промова націлена на вплив найголовніших емоцій страху та співчуття. В данному контексті страж об'єкта виражається в неправильному президентському виборі. В промовах президентів США прослідковується знищення або розвиток відчуттів страху та співчуття. Як вже згадувалося до функцій інавгураційного звернення слід віднести інтеграційну яка виражається в таких мовних засобах як: *люди, мої співгромадяни, наші, ми, обидва, об'єдналися*. Ця функція призначена надихати народ до великих справ, прославляючи цінності нації. Яскравими прикладами використання даної функція є виступи Б. Клінтона та Дж. Буша, де кожен з них вселяє надії до громадян що майбутня історія країни буде більш вдалою та кращою для самих американців: *«Кожне покоління американців має визначити, що означає бути американцем» (Білл Клінтон, 1993) [12]; «Наша демократія повинна бути не лише заздрістю світу, але двигуном нашого власного оновлення». (Білл Клінтон, 1993) [12]; «Нам, всім, є місце в довгій історії - історії, яку ми продовжуємо, але кінця якої ми не побачимо» (Дж. Буш-молодший, 200) [9].*

Кожна з основних функцій інавгураційної промови також знаходить вираз у специфічних топосах, що позначає уявну тему, яка обумовлює вибір даної думки, даного способу з багатьох інших. Ідея збереження старого досвіду – вираз подяки своїм попередникам: *«Від імені нашої нації я вітаю свого попередника, президента Буша, за його півстолітнє служіння Америці» (Білл Клінтон, 1993) [12]; «На початку я дякую президенту Клінтону за його служіння нашій нації. І я дякую віце-президенту за конкурс, проведений з духом і закінчений з грацією» (Дж. Буш-молодший, 2001) [9]; «Я дякую президенту Бушу за його служіння нашій нації, а також за щедрість і співпрацю, які він виявив протягом цього переходу» (Барак Обама, 2009) [16].*

Кожен новообраний президент у своїй промові згадує про процес «оновлення», як приклад Б. Клінтон: *«Сьогодні ми святкуємо таємницю американського оновлення. Ця церемонія проводиться в глибину зими. Але словами, які ми говоримо, і обличчями, які ми показуємо світові, ми змушуємо весну»* [9]. Найчастіше політики використовують такі слова, як *новий, змінити, оновити, заново винайти, і т. д.* Важливе значення в політичному американському дискурсі є топос «велич нації». Реалізується завдяки ступеням порівняння прикметників (*найпродуктивніша економіка світу, найстаріша у світі, найсильніша у світі*), а також визнання величі нації через вираження захоплення силою народу. Це реалізується через вістоювання принципу свободи: *«... не змінитись заради змін, а змінитись, щоб зберегти ідеали Америки: життя, свободу, прагнення до щастя».* (Білл Клінтон, 1993) [12]; *«Вороги свободи і наша країна не повинні помилятися: Америка залишається залученою до світу за допомогою історії та вибору, формуючи баланс сил, який сприяє свободі»* (Дж. Буш-молодший, 2001) [10];

Інавгураційна промова в політичному дискурсі американських президентів характеризується декларативною функцією завдяки топосам *боргу і роботи*. *«Ми повинні бути сильними, бо є на що наважитися»* (Білл Клінтон, 1993) [10]. *«Ми повинні відкрито говорити про свою думку, чесно обговорювати наші розбіжності, але завжди домагатися солідарності»* (Джордж Буш — старший 1989 р.) [9]. В якості ключових слів топосу виступають слова *завдання, спроба, служба, робота, виклик*. *«Разом із друзями та союзниками ми будемо працювати над змінами, щоб вони не поглинули нас».* (Білл Клінтон, 1993); *«Починаючи з сьогоднішнього дня, ми мусимо підхопитись, очиститись від пилу і знову розпочати роботу по переробці Америки»* (Барак Обама, 2009) [17].

Інавгураційна промова як ритуал вступу президента до керуючих обов'язків і найбільші очікування аудиторії побачити нового лідера в новому статусі, в обличчі ватажка великої країни, американська громада очікує поучити розуміння відповідальності, яка лягла на його плечі. Новий президент має бути впевненим ватажком та вміти проявляти свої ораторські навички та зуміти

показати свої наміри щодо готовності правити країною. Дання мета реалізується за допомогою наступним топосів: вступ на посаду, гідний лідер і топос законслухняності. Топос вступу на посаду передбачає прийняття правління: *«До цієї роботи я зараз звертаюся з усією владою свого офісу» (Білл Клінтон, 1993) [12]; «Присяга, яку я сьогодні складаю, - це присяга на вірність усім американцям» (Джордж Буш — старший 1989 р.) [11].*

Топос гідного лідера демонструє знання та досвід, щоб вести свій народ до кращого майбутнього. Наприклад, Білл Клінтон виглядає для народу в лиці сильного та мужнього лідера який здатний вирішити насущі проблеми: *«Ми повинні забезпечити свою Націю так, як сім'я забезпечує своїх дітей. ... Нехай ми всі беремо на себе більшу відповідальність не тільки за себе та свої сім'ї, але і за свої громади та свою країну».* (Б. Клінтон, 1993) [11].

«Ця американська різанина зупиняється тут і зупиняється прямо зараз. Ми одна нація - і їх біль - це наш біль. Їхні мрії - це наші мрії; і їх успіх буде нашим успіхом. Ми розділяємо одне серце, один дім і одну славу долю» (Джордж Буш — старший 1989 р) [89, 319].

Топос законслухняності який вимагає готовність бути покірним і не зарозумілим перед своїм народом та Богом: *«І тепер, кожен по-своєму і з Божою допомогою, ми повинні відповісти на заклик. Дякую, і Бог благословить вас усіх (Білл Клінтон, 1993) [12].*

В результаті варто додати що переклад інавгураційних текстів повинен враховувати мовні особливості (лексичні та синтаксичні) політичного дискурсу, адже саме вони зберігають сенс звернення і його еспресивність. Адже будь-який новообраний президент в своїй промові ставить мету надати емоційний вплив на свідомість народу, це пояснює посилення прагматичної складової політичного тексту. В іншому випадку текст промови втрачає свої функції та емоційну забарвленість.

РОЗДІЛ 3. ІНАВГУРАЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА МОВНОГО ОБРАЗУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА (на матеріалі президентів США 1991-2016 рр.)

3.1. Самопрезентація президента США

Термін «самопрезентація» об'єктом вивчення для психологів, соціологів та політологів. В науковій практиці ідентичність та самопрезентація співставляються. Ідентичність являє собою особисті комплекси уявлень про себе та виражаються в апелюванні через слова «Я». У психології самопрезентація розуміється як опис людини себе, говорячи про себе іншим, хто він, так як він про себе думає. «Ідентичність» має когнітивну спрямованість, а «самопрезентація» - комунікативну.

За словами А.Є. Тичкіна, люди можуть по-різному створювати про себе враження [51, 73-74]. Хтось може контролювати свою поведінку, щоб відповідати очікуванням суспільства, інші схильні до спонтанних реакцій, керуючись внутрішніми відчуттями, не беручи до уваги очікування соціуму. Фахівці з соціальної психології розрізняють кілька форм самопрезентації особистості: щирю (некеровану) і маніпулятивну (керовану). Коли людина хоче бути щирою, вона передає свої щирі емоції і почуття в тих експресивних формах, які їй притаманні. У гуманістичній психотерапії це називається саморозкриттям, що сприяє довірчому спілкуванню. Когда людина політичний діяч це чи ні, використовує маніпулятивну тактику, з метою надбання статусу влади, та популярності. В цьому допомагають візуальні деталі, а саме: колірна гамма і силует одягу, прикраси, а також хода, жестах, міміка. Всі вищезгадані тактики здійснюються з однією метою: заручитися любов'ю виборців, тому стратегія самопрезентації відіграє в політичному дискурсі одну з найголовніших ролей.

В данному аспекті комунікативні мікроролі самопрезентації – це індивідуальні риси, завдяки яким політики здійснюють свою тактику переконання аудиторії в прийнятті вигідної їм позиції. Саме тому актуальним постає поняття іміджу президента. Соціальний статус політика пов'язаний з

поведінкою президента. Комунікативна вередбачає підбір способів і засобів, що приведуть до успіху. Наступні набори комунікативних мікроролей допомагають політику переконати і заохотити слухачів до потрібних дій: 1) Лідер; 2) Захисник; 3) Реформатор; 4) Борець; 5) Побожний чоловік; 6) Обранець народу; 7) Патріот; 8) Мудрий правитель.

Вивчення комунікативних ціннісно-особистісних мікроролей самопрезентації президентів США буде актуальним при розгляді їх разом з використовуваними для їх актуалізації мовними засобами з ціннісною конотацією і комунікативними стратегіями. Було зроблено акцент на ціннісну складову мікроролей з огляду на те, що тільки використання ціннісно-зарядженої лексики дозволяє політику переконувати аудиторію і спонукати до конкретних дій (голосування, вступу в партію або іншу організацію і т.д.).

Тепер докладніше про комунікативні мікроролі президентів Сполучених Штатів Америки і мовні засоби за допомогою яких ці мікроролі реалізуються.

1. *ЛІДЕР* – глава будь-якої країни, в данному випадку США який позиціонує себе як гідний лідер, щоб виправдати очікування виборців. Для актуалізації мікроролі «Лідер» президенти США використовують в своїх зверненнях наступні мовні засоби: *лідирувати, лідерство, американське лідерство, влада, на посаді президента, американська влада, національна влада, вторитет, влада*. Прикладом використання концепту-цінності *вести* для актуалізації «Лідер» може служити уривок з інавгураційної промови В. Клінтона: *«З вірою в те, що після суду історії безсумнівною заслугою за наші справи буде наша чиста совість, давайте підемо вперед і поведемо за собою країну, яку ми любимо, просячи Його благословення і Його допомоги, але пам'ятаючи, що тут, на Землі, чин Господній - це наші власні справи»* [12]. У наведеному прикладі президент демонструє бажання йти вперед і вести за собою країну, він закликає всіх пам'ятати, що США, буде з благословення Господа Бога виконувати на Землі Його роботу. Ціннісно-особистісна мікророль «Лідер» в даному прикладі актуалізується за допомогою фразового дієслова-біблеїзму *ити далі* і дієсловом *вести* (очолювати).

Наступний приклад Дж. У. Буш з використанням того ж слова *вести* скромністю не відрізняється: *«Якщо наша країна не буде очолювати боротьбу за свободу, ніхто її не очолить»* [11]. Дж. У. Буш, кажучи *наша країна*, з порівнянняс говорить про себе, як про суб'єкт піклувальника свободи на землі, використовуючи метод семантичного перенесення.

Президент США Б. Обама для актуалізації ціннісно-особистісної мікроролі *«лідера»* використовує принцип *влада*, а саме – вираз *мою владу як президента США*: *«Але я можу вам обіцяти: я клянусь робити все, що входить в мої повноваження на посаді президента США, для забезпечення безпеки американців»* [19].

2. **ЗАХИСНИК.** В данній тактиці президентами використовуються такі мовні засоби з позитивною асоціацією з метою позначення поняття *«захищати»*: *захищати, відстоювати, підтримувати, зберігати, благати, підтримувати.* Яскравим прикладом комунікативної самопрезентації в мікроролі *«Захисника»* є такі слова президента Дж. У. Буша, в якому простежується дієслово *захищати*: *«Мій священний обов'язок на посаді президента – захищати американський народ»* [9]. В іншому прикладі інавгураційної промови Дж. У. Буш обіцяє захищати не тільки інтереси США, але і союзників. Таким чином, він завуальовано декларує, що він є головним захисником не тільки Америки, а й інших країн (лише тих що підтримують його міжнародну політику), ви певній мірі він принижує здатність глав інших держав захищати інтереси своїх громадян і одночасно перебільшує свої: *«Ми будемо захищати наших союзників і наші інтереси»* [16]. Необхідно також відзначити використання в наведеному прикладі аргументативної комунікативної тактики – апеляції до авторитетів (конгресу) і тактики повтору на стилістичному рівні (*поставити потрібних людей у потрібне місце в потрібний час*) для переконання громадян в тому, що всі дії Дж. У. Буша на посаді президента абсолютно правильні.

3. **РЕФОРМАТОР.** Через бажання громадянина побачити лідера що зробить кроки для покращення життя народу, обираючи чергового президента. Для задоволення цих очікувань виборців президент використовує мікроролі

«реформатора», як людини з новим мисленням, розуміє, що часи змінюються і вимагають розвитку, оновлення. Прикладом цього є такий вислів Б. Обама: «З огляду на те, що світ змінився, ми повинні мінятися разом з ним» [20]. Для реалізації мікроролі «Реформатор» президенти Сполучених Штатів Америки використовують такі мовні засоби з позитивним характером, як *проводити реформи, реорганізовувати, реконструювати, відновлювати, змінювати, відроджувати, відновлювати.*

Варто зазначити що та чи інша мікророль використовується виходячи з актуальних проблем в суспільстві. Наприклад, Б. Обама в своєму зверненні до народу Америки від 24 лютого 2009 р. говорить про необхідність реформ у сфері медичного обслуговування, соціального страхування, а також в системі ощадних рахунків американців: «Комплексна реформа системи охорони здоров'я - кращий спосіб підвищити дієвість "Медікер" на роки вперед. І ми також повинні почати обговорення реформи програми "Соціальний захист", одночасно створюючи неоподатковані універсальні депозитні рахунки для всіх американців» [21].

4. **БОРЕЦЬ.** Дана комунікативна стратегія має за мету продемонструвати лідера здатного боротися як з соціальною несправедливістю і недоліками в державному апараті держави, так і з погрозами у зовнішній політиці. Як приклад звернення Б. Обама: «...тим, хто намагається досягти свої мети, підтримуючи терор і вбивства невинних людей, ми заявляємо, що наш дух став сильнішим і нас не зламати, ви не зможете надати нам опір, ми знищимо вас» [20]. Комунікативна ціннісно-особистісна тактика «борця» здійснюється за допомогою наступних мовних засобів: *боротися, знищувати, Боротися, боротися, протистояти.* Наведений приклад демонструє намір президент Б. Обама розгромити терористів і їх союзників.

5. **ПОБОЖНА ЛЮДИНА.** Данна тактика використовується з ціллю призвести вплив на релігійне населення Америки, їм імпонує образ благочестивого, богобоязливого президента країни. Актуалізація мікроролі «побожної людини» в американському президентському дискурсі реалізується за допомогою різноманітних завуальованих послань використовуючи цитати з

Біблії, а також за допомогою різних звернень до Всевишнього. Позитивна ціннісна сутність концепту *Бог* і його синонімів представлена у всіх прикладах, як приклад можна привести висутп Б. Обама: *«Спасибі, так благословить вас Бог, і хай благословить Бог Сполучені Штати Америки»* [20].

6. *ОБРАНЕЦЬ НАРОДУ*. Президенти часто згадують що вони обрані своїм народом. Комунікативна мікророль «Обранець народу» реалізується за допомогою іменника *вибори, обирати*. Яскравим прикладом є висловлювання президента Барака Обама: *«Я - вибрана особа. Я розумію, що ці проблеми викликають бурхливу реакцію і занепокоєння. ... Але я не зацікавлений провести весь наш час, знову і знову засуджуючи політичний курс останніх восьми років. Нехай цим займаються інші. Я хочу вирішити ці проблеми, і я хочу, щоб ми вирішили їх разом, як американці»* [20]. Тут президент США порівняльно показує своє негативне відношення до політичного курсу Дж. У. Буша, ніж актуалізує комунікативну стратегію дискредитації попередника на посту президента, і бере відповідальність взяти на себе вирішення проблем, які накопичилися за період перебування при владі Дж.У. Буша. В висловлюванні Б. Обама використовується тактика консолідації (*Я хочу решити їх вместе как американцы*) з використанням слова «ми», що служить для протиставлення президенту Дж. У. Буша і в той же час об'єднанню його (Б. Обама) з американським народом.

7. *Патріот (PATRIOT)*. Президент як лідер будь-якої країни повинен бути прикладом патріотичного ставлення до Батьківщини. Президенти Сполучених Штатів Америки використовують такі вирази з ціннісною конотацією: *кохана країна, улюблена земля, відданість країні, землі (місцю), яку ми любимо, нашій нації*. Серед ціннісних мовних засобів, для вербалізації самопрезентації в названій мікроролі, використовуються лексеми *patriotism, love, devotion* і т. д.

Наприклад, президент Дж. Р. У. Буш в своїй промові використовує тактику звернення до емоцій, говорячи про те, що Америку не можна не любити, використовуючи: *«Сьогодні Америка - це горда, вільна нація, гідна і цивілізована, це будинок, який ми не можемо не любити»* [10]. У наведеному прикладі президент Дж. Г. В. Буш об'єднує себе з аудиторією за допомогою займенники

Ми, щоб підкреслити спільність зі своїми співгромадянами, тим самим актуалізуючи «ми-дискурс» і використовуючи комунікативний метож консолідації. В даному прикладі для самопрезентації Дж. Р. У. Буш використовує такі концепти, як *гордий, вільний, гідний, цивілізований*, ціннісна конотація яких виводиться з контексту висловлювання.

Президент Б. Обама в зверненні до нації використовував вираз *кожен американець, який сидить тут* з такою ж метою акпеляць до емоцій: «*Але я також знаю, що кожен американець, який сидить тут у цей вечір, любить цю країну і хоче, щоб вона процвітала*» [15]. Звернення до емоційнох тактики здійснювалось за допомогою слів (*Кожен американець ... любить цю країну*) для реалізації мікроролі «патріота». Звернення Б.Обами: «*Америка не об'єднана ні кровною спорідненістю, ні походженням, ні територією проживання. Ми пов'язані ідеалами, які рухають нас вперед, піднімають нас вище наших інтересів і вчать нас тому, що значить бути громадянами*» [16]. Наведений приклад показує, що у новообраного президента США своєрідне бачення про Батьківщину, патріотизм, так як значення цих тем для нього зведені до абстрактних ідеалів. Скоріш за все під ідеалами в даному випадку малася на увазі американська національна ідея - Американська мрія, до якої, прагне велика кількість жителів США.

В данному випадку, Американська мрія – поняття розтягне, прямого визначення не існує. Залежно від контексту може означати різні варіанти. Американська мрія - це позначення: високої якості життя (власний будинок, високооплачувана робота); слава; перехід в більш високий соціальний клас. У світлі вищесказаного ми приходимо до висновку, що своєрідність уявлення про патріотизм Дж. У. Буша ґрунтується на концепції американського індивідуалізму, яка відображає уявлення про американців як про людей, які звикли розраховувати тільки на власні сили і можливості але і виховують в такому ж дусі своїх дітей.

Повертаючись до кліше «американська мрія», ми простежуємо його і у президента Б. Клінтона: «*Чи можуть ті покоління, чийх облич ми поки не бачимо,*

чийх імен ми, можливо, ніколи не дізнаємося, сказати про нас, що ми вели нашу улюблену країну в нове століття, де Американська мрія здійсненна для кожного її дитини, ... з американським яскравим світлом свободи, що поширюється по всьому світу» [12]. Крім кліше «американська мрія», в наведеному прикладі для реалізації мікроролі «патріота» використовується вираз *улюблена країна*. Зв'язуючу функцію виконують займенники *ми, нас*. Частина висловлювання в промові «американське світло свободи, яке поширюється по всьому світу», свідчить, що уряду Б.Клінтона «тісно» в межах своєї країни, і саме він прагне до світового панування, прикриваючись високими, пафосними виразами *американське яскраве світло свободи*, що виконує маніпулятивно-ідеологічну функцію.

8. **ПРОДОВЖУВАЧ ТРАДИЦІЙ**. Тяга до національних надбань та мета їх прославлення у американських лідерів не з проста, саме президент виступає продовжувачем справи національних лідерів. Всім відомий такий вислів, як «без минулого немає майбутнього». Це пам'ятають і відображають в своїх виступах президенти США з метою реалізації самопрезентації в ціннісно-особистісній мікроролі «Продовжувач традицій». Для здійснення цієї мікроролі використовується концепт-цінність *традиція*, ціннісна конотація якого відображена в контексті дискурсу президентів США.

Посилання на традиції є комунікативною тактикою, як, наприклад, у висловах президента Дж. У. Буша в другому інавгураційному зверненні: «Крім того, так як ми діяли відповідно за великою визвольною традицією цієї нації - прагненням до свободи, - десятки мільйонів людей отримали свободу» [10].

В наступний приклад президент Дж. У. Буш, не простежується скромність, говорячи про існуючі традиції він говорить про початок нових традицій: «Простою клятвою ми підтверджуємо відданість давнім традиціям і даємо початок новим» [13].

9. **МУДРИЙ ПРАВИТЕЛЬ**. Головною якістю глави держави є мудрість. Президенти США для реалізації даної комунікативної ціннісно-особистісної

мікроролі використовують такі висловлювання: *мудрий, розумний, розсудливий, раціональний, розважливий, обачний*, включаючи їх граматичні форми.

Наступний приклад президент Дж. У. Буш для реалізації мікроролі «мудрого правителя» демонструє декілька мовних засобів, таких як: *раціональний і розумний* та апеляції до батьківських почуттів, говорячи про школи та освіту їх дітей (*що ми не будемо робити, це дозволити школам знижувати стандарти*): *«Отже, іншими словами, ми будемо раціональними і розсудливими, але чого ми не робитимемо - це не дозволимо школам знижувати стандарти освіти»* [10]. Також прослідковується експліцитна самопрезентація в мікроролі «мудрого правителя» в наступному вислові сорок третього президента США: *«Я досить мудрий, щоб не критикувати наміри Конгресу США»* [10].

Підводячи підсумок дослідження виявлених мікроролей самопрезентації в американському президентському дискурсі виявлені наступні комунікативні стратегії: дискредитації попередника на посту президента, вихваляння своїх досягнень, інтеграція, встановлення довірчих відносин з аудиторією. Для успішної реалізації перерахованих комунікативних стратегій президенти США використовують в своїх виступах такі тактики, як семантичний перенесення, обіцянку, впевнена ідентифікація власної думки, апеляція до авторитету, повтор, консолідація, апеляція до батьківських почуттів, посилення на традиції, апеляція до емоцій, інтимізація, мінінарратів, непряме спонування, мідікурс, самоіронія.

3.2. Інавгураційне звернення президентів США 1989-2017 рр.

Інавгураційне звернення президента – публічна промова, в зв'язку з важливою політичною подією – інавгурацією президента, яка визначається жорсткими часовими межами. Полягає в проголошенні клятви як акту офіційного вступу нового президента на посаду.

В інавгураційних промовах американських президентів простежується спадкоємність національних ідеалів, цінностей, що відбивається і в текстах

інавгураційних звернень, характеризуються композиційною структурою, а саме: клятву президента; обіцянку президента гідно виконувати свої обов'язки; відсилання в історичне минуле і новизну ситуації; проголошення принципів внутрішньої і зовнішньої політики; ідеологічне осмислення насущних проблем; переконання в великому призначення Америки; звернення до Бога; оптимістичний фінал виступу. Інавгураційне звернення розраховане на багатомільйонну аудиторію, тому воно заздалегіть детально сплановується, та верифікується. Інавгураційні промови є відображенням політичних, економічних, соціальних і лінгвістичних реалій.

Мовленнєвий вплив на аудиторію реалізується завдяки виразним засобам лексичного і синтаксичного рівня. Лексичний рівень емоційності досягається вживанням в інавгураційній промові слів, які закладені в тексті виступу актуальні для слухачів з метою формування бажаних образів у свідомості аудиторії. Для інавгураційних промов американських президентів характерне активне використання епітетів. Художньо-образними визначеннями в інавгураційному зверненні до американської нації Д. Трамп дає високу оцінку діяльності свого попередника: *«Ми дякуємо президента Обаму і першу леді Мішель Обаму за їх благородну допомогу в цьому. Вони були прекрасні»* [29].

Порушуючи проблему імміграційної політики США, Б. Обама в своєму інавгураційному виступі підсилює емоційний вплив на аудиторію епітетами *сповнення надій і прагнень іммігрантів, обдаровані молоді студенти та інженери*. Застосування епітетів дозволяє президенту акцентувати увагу на актуальних проблемах, що викликають занепокоєння, дає можливість продемонструвати особисте ставлення до ситуації, що склалася.

Також епітети знаходимо в першому інавгураційній зверненні Дж. Буша молодшого: *небездоганний і здійснює помилки народ, великі і міцні ідеали, нев'януча віра, зайві люди*. Використанням емоційних лексичних засобів для опису помилок минулого нації, а також ціннісних установок етносу, представником якого є сам президент, Дж. Буш молодший має мету створити ґрунт для емоційного єднання з широкою аудиторією. Вживанням в мові епітетів

для характеристики нації президент підкреслює безперечні переваги представників етносу і, тим самим, встановлює довірчі відносини з публікою: *«Американці щедрі, сильні і порядні ...»* [10].

Завдяки метафорі, виступи інавгураційних промов здійснюють функцію маніпуляції та переконання аудиторії. У промові Б. Обама політичні процеси та проблеми порвнюються з природними явищами: *«Слова присяги вимовлялися в періоди процвітання і світу. Нерідко вони звучали і в грізні, штормові часи»* [23]. Дана тактика допомагає спрощено донести складну політичну інформацію до широкої аудиторії. Створювані метафорами образи виступають в якості потужного емоційного впливу і маніпуляції громадською свідомістю, нав'язуючи адресатам певний стиль мислення і погляд на навколишню дійсність. Лексичні повтори являються ефетивним риторичним засобом для інавгураційних промов в американському політичному дискурсі: *«... обидві сторони обтяжені ..., обидві справедливо стурбовані ..., обидві поспішають змінити ...»* [28]. Стилiстичний прийом, *обидва* який досить часто зустрічався в інавгураційній промові Б. Клінтоном був спрямований вплинути на аудиторію: экс-президент США акцентує необхідність мирного врегулювання конфлікту комуністичного і капіталістичного блоків країн, свідомо об'єднуючи протилежні сторони на підставі проблем, що стоять перед ними. Така, ідея що до необхідності національного єднання, взаємної допомоги і співробітництва відбивається в риторичних засобах мови Б. Обамою: *«Мої дорогі співвітчизники, ми створені для цього моменту, і ми ним скористаємося, якщо об'єднаємо наші зусилля»* [22].

В зверненні Д. Трамп прослідковується акцент на лексичний повтор, з метою впливу широких верств населення, а не традиційної еліти: *«Їхні перемоги не були вашими перемогами, їх тріумф не був вашим тріумфом. Вони влаштували свята в нашій столиці, але стражденним сім'ям по всій країні було не до свята»* [29]. Риторичний прийом надає емоційного впливу на аудиторію і дозволяє Д.Трампу отримати підтримку простого населення в обхід елітарних верств, які він піддає жорсткій критиці.

Наступним стилістичним засобом лексичного рівня, що застосовуються в інавгураційних зверненнях американських президентів, виступає принципі риторичного протиставлення понять та образів: *«Особи, які потребують американці для нас не чужинці, а наші співвітчизники, не проблеми нашого суспільства, а пріоритети»* [10]. Використовуваний даний метод Дж. Бушем молодшим надає виразність його мови, та створює емоційний вплив, щоб підкреслити необхідність вирішення проблем бідності в країні.

Б. Клінтон, також використовуючи прийом антитези з метою об'єднання нації для боротьби з актуальними труднощами: *«Об'єднавшись, ми зможемо зробити будь-яку справу. Роз'єднавшись, ми не зробимо нічого, тому що не посміємо прийняти виклик, залишаючись порізно»* [12].

Особливістю інавгураційних промов є схильність до дотримання формованих норм поведінки та дипломатичності. Під цим розуміється використання нейтрального слова або словосполучення, що заміняє грубу, неприйнятну з етичних позицій мовну одиницю. Наведемо приклад уривка з інавгураційної промови Б. Обама, в якому здійснюється заміна лексеми *війна на конфлікт*, з метою неконфліктної комунікації: *«Лідери тих країн, які шукають конфліктів ...»*) [16].

Інавгураційні промови американських президентів характеризуються явищем політичної коректності. У США, як держави, населення якої включає представників різних рас і етнічних спільнот, міжнаціональні, міжкультурні та міжрасові проблеми стоять особливо гостро. У промовах політики, підкреслюють різко негативне ставлення до певної ситуації, використання прийому служить уривок з інавгураційної мови Д. Трампа: *«Ми повинні захистити себе від інших країн, які виробляють наші товари, обкрадають наші компанії і позбавляють нас робочих місць»*) [67, 87-88]. Досить часто американські президенти використовують метод перебільшення (гіперболу) з метою підкреслення унікальності американської нації і роль США у світовій політиці, я приклад слід виокремити промову Б. Клінтон, який досить емоційно плінув на аудиторію, зачіпаючи потрійні настрої та почуття американського населення. Так чином

він змушує народ відчувати почуття гордості за власну країну: *«Наше суспільство перше відкрито позначило себе орієнтованим на духовність і свободу. Саме це унікальне самопозначення дало нам небачену привабливість, але воно також дало нам особливе призначення взяти на себе ті моральні зобов'язання, які, якщо їх дійсно прийняти, незмінно і найкращим чином будуть служити нашим власним інтересам»* [25].

Ефекту потужного впливу на свідомість публіки, завдяки фразеологічним одиницям, домагається Д. Трамп в своєму інавгураційному зверненні, закликаючи до боротьби проти терористичних угруповань: *«Ми зміцнимо нинішні союзи і створимо нові - і об'єднаємо цивілізований світ проти радикальних ісламських терористів, яких начисто зітремо з лиця землі»* [29].

Підсумовуючи слід зазначити, що в інавгураційних промовах американських президентів реалізується прагматичний ефект переконання і вірування особистості в повноцінне і продуктивне життя, організоване для народу за допомогою влади в особі президента. Президенти США в своїх виступах в цій чи іншій мірі використовують епітети, метафори, лексичні повтори, антитези, гіперболи і фразеологізми для збільшення прагматичного потенціалу виступу, та впливу на аудиторію.

3.3. Переможна промова президентів США

Перша презентація мовної особистості здійснюється завдяки переможній промові. Переможна промова являє собою першу презентацію мовної особистості президента. Аристотель характеризує її як урочисту промову, призначенням якої є звернення до слухачів, створення певного настрою – почуття задоволення, гордості, радості або, навпаки, почуття гніву, презирства. Порівнюючи з інавгураційною промовою, переможна промова має більш емоційний характер, тому що являє собою першу публічну, негайну реакцію кандидата в президенти на результати виборів. Переможна мова малоінформативна, так як в своєму виступі майбутній президент в основному

ділиться з адресатами своєю радістю від перемоги і дякує виборцям за виявлену довіру.

Традиційно, переможна промова включає в себе вдячність віце-президенту, членам сім'ї і всім виборцям. Відмінною рисою переможної промови (й інавгураційної промови) є інтеграційна функція, яка полягає в об'єднанні всіх людей в єдину націю: *«Я знаю, що Америка хоче примирення та єдності. Я знаю, що американці хочуть прогресу (Джордж Уокер Буш, 2000) [8]. Максимальний ступінь єднання президента і народу в промові виражається за допомогою особових займенників ви / ми, таким чином, підкреслюється усвідомлення політичним суб'єктом неможливості перемоги без підтримки людей. «...Я ніколи не забуду, кому справді належить ця перемога - вона належить тобі. Це ваша перемога. Без вас це не могло статися (Барак Обама, 2008) [15]; Я обіцяю вам, що я вас не підведу. Ми зробимо чудову роботу (Дональд Трамп, 2016) [29]. У зв'язку з частим використанням адресного маркера (разом) стає очевидним, що слухачі переможної промови є безпосередніми учасниками дійства: «Тепер Америці настав час зв'язати рани розколу, щоб зібратися (Дональд Трамп, 2016) [29].*

Подібно інавгураційній промові переможна промова майбутнього президента підпорядкована інспіративній функції. Новий президент використовує в своїй промові різні стратегії навіювання, мотивації, спонукаючи своїх слухачів до дій і надихаючи їх на майбутні великі справи. Перед політичним суб'єктом стоїть непросте завдання – вселити в людей віру в краще майбутнє. Звернення до релігійної теми, як до елемента стратегічної культури США, обумовлює безпосередній вплив на формування політичного курсу країни. Топос політизації релігії мається на увазі навіювання певної ідеї світогляду, що впливає на мислення громадян Америки. Адміністративний релігійний фактор знаходить широке відображення в політичному дискурсі, тісно переплітаючись, взаємодіючи і поєднуючись в самих різних областях політичного процесу з соціальним детермінантом. Отже, переможна мова є одним із прикладів зіткнення питань моралі і політики: *«Коли я прийняв вашу кандидатуру на посаду*

президента ... Я попросив ваших молитов на той момент» (Дональд Трамп, 2016) [29]. Гарантом успішної переможної промові є створення політичним суб'єктом образу великої Америки: «... Америка - це місце, де все можливо ... Я ніколи не мав надії, ніж сьогодні ввечері ... У нас найпотужніші військові в історії» (Барак Обама, 2008) [20]; «Америка більше не погоджуватиметься на щось менше, ніж найкраще» (Дональд Трамп, 2016) [29].

Однак даний спосіб неможливо уявити поза контекстом американської мрії і пов'язаних з нею американських цінностей, які зазвичай трактуються досить широко: від ідей свободи і рівності – до мрії окремо взятого громадянина США: «І разом ми створимо відкриту Америку, щоб кожен громадянин мав доступ до американської мрії» (Джордж Уокер Буш, 2000) [10]; «Спільно працюючи, ми розпочнемо нагальне завдання відновлення нації та оновлення американської мрії» (Дональд Трамп, 2016) [29].

Благополуччя громадян може бути досягнуто завдяки змінам, проведеним на базі соціальних і моральних прагнень американців, про яких згадують політичні суб'єкти в своїх переможних промовах. Традиційні цінності передаються з покоління в покоління, тому можна говорити про ключову роль в виступах нових президентів таких семантичних одиниць, як *свобода, гідність, мир, повага, безпека*. Ідея введення змін виражається за допомогою слів із семантикою новизни, що дозволяють повірити в силу людей: «...новий курс, нові робочі місця та нове почуття спільної мети в цей визначальний момент в Америці настали зміни (Барак Обама, 2008) [53, 144-145]; Ми почнемо проект національного зростання та оновлення (Дональд Трамп, 2016) [29]. Особливу ритмічність мови надає синтаксичний паралелізм, що виявляється на різних рівнях синтаксису: «Це відповідь, розказана рядками, що розтягнулися навколо шкіл та церков; людьми, які чекали три години і чотири години ...» (Барак Обама, 2008) [53, 178-179]; «Ми збираємося виправити наші внутрішні міста та відбудувати наші магістралі, мости, тунелі, аеропорти, школи, лікарні. Ми збираємось відбудувати нашу інфраструктуру, яка, до речі, стане неперевершеною» (Дональд Трамп, 2016) [29]. У переможній промові політичний

суб'єкт прагне підкреслити спадкоємність поколінь, посиляючись на досвід своїх попередників, акцентуючи увагу слухачів на те, що він є наступником традиційних цінностей.

Підводячи підсумок слід зазначити, що в переможній промові політичний суб'єкт використовує піднесений стиль мови, вдається до використання риторичних засобів, проте зміст промови є загальнодоступним. Переможна мова характеризується високим ступенем емоційності та експресивності, так як новий президент, безсумнівно, відчуває радість з приводу вибору, зробленого виборцями. У переможній промові переважають слова з позитивними конотаціями (оціночні - *найкраще*, вдячність; емотивні - *віра*, *рішучість*; експресивні - *гідність*; стилістичні - *мрія*, нова; ідеологічні - *демократія*, *свобода*), які зміцнюють впевненість людей у краще, контрастний опис ситуації в країні до і після виборів, а також численні повтори.

Отже, переможна мова не несе в собі будь-якої нової інформації, а носить ритуальний характер. Фокус уваги слухачів спрямований не на зміст виступу політичного суб'єкта, а на його реакцію на результати виборів. Майбутній президент в переможній промові досить емоційно висловлює подяку своїм друзям, колегам і виборцям, всім тим, хто підтримував його, голосував за нього і просто вірив в його перемогу. Велика ступінь експресії в засобах виразності (оскільки являють собою негайну реакцію учасника виборів на посаду президента країни), фіксація уваги аудиторії на важливості її історичного контексту, підведення підсумків передвиборної кампанії маркують особливості переможної промови як жанру політичного дискурсу.

РОЗДІЛ 4. СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВ ОБРАНИХ ПРЕЗИДЕНТІВ США 1989-2017 рр.

4.1. Аналіз інавгураційної промови экс-президента США Джорджа Герберта Вокера Буша

Інавгураційне звернення президента до нації, висвітлюється через призму минулого і майбутнього на тлі справжнього, надає президенту США унікальну можливість апелювати до національних цінностей, до національної гордості, патріотизму і моральних почуттів людей за допомогою арсеналу концептів, що реконструюють картину політичної реальності. Композиція інавгураційної промови:

- Вступ (емоційний).
- Основна частина (містить емоційні і логічні докази).
- Висновок (емоційний, політичний суб'єкт впливає на публіку з метою викликати певні емоції).

У своїй інавгураційній промові Дж. Буш акцентував увагу на подяку Р. Рейгану, моральні цінності американців, економічні проблеми в країні, зокрема, дефіцит бюджету, війну у В'єтнамі, налагодженні відносин з Радянським Союзом, проблеми наркотиків. Все інавгураційне звернення президента пронизує метафора: *«Вітер змін»*. У тексті відсутні наказові конструкції, їх замінили конструкції, які виражають прохання, пропозиція: нам потрібно, ми хочемо.

Виступ містить велику кількість маркерів: дискурсивних маркерів, виражених лексичними фразами *«Я маю на увазі, що в такі дні»*; прагматичних паралельних маркерів, у вигляді звернень *«мій друг, ви»*; коментуючих маркерів: *«так, я маю на увазі друзів, я маю на увазі відданих, я не маю на увазі, щоб це було сентиментально. ... в лояльній опозиції»* [29].

Звернення відрізняється складними синтаксичними конструкціями, розгорнутою розповіддю, динаміка тексту спокійна. Емоційність виступу досягається завдяки почуттям вдячності які президент окреслює до экс-

президента США. Метафора - *місце в наших серцях та в нашій історії* змушує слухачів виражати вдячності Дж. Буша оплесками [10]. Топос традицій, маркований повторами, звучить: *«Я щойно повторив слово в слово клятву, складену Джорджем Вашингтоном 200 років тому, і Біблія, на яку я поклав руку, - це Біблія, на якій він поклав свою [11].*

Контакто-встановлюючу функцію бере на себе метафора *ми зустрічаємось біля парадного під'їзду демократії* і дискурсивний маркер *гарне місце для спілкування як із сусідами, так і як друзі*.

Президент у своїй промові, використовуючи прагматичну ідеому *вітер змін*, акцентує увагу на оновленні світових і національних відносин. *Бо дме новий вітер, і світ, освіжений свободою, здається відродженням ... Новий вітер дме, і нація, освіжена свободою, готова піти далі [56, 112-113].*

Дж Буш-старший закликає до негайних дій за допомогою мовних актів. *Є новий ґрунт, який слід зламати, і нові дії, які слід вжити, і метафора майбутнього здається густим, як туман // майбутнє здається дверима [7].*

Основна частина інавгураційної промови містить коментуючі маркери, метафори *двері до свободи / двері до процвітання та поновлення світу*, завдяким яким відбувається процес перенесення до щасливого майбутнього.

Домінування в промові президента слів *вільний*, маркується за допомогою повторів іменника *свобода* і прикметника *вільний*, завдяки яким заціпаються важливі питання для громадян США: *«... через вільні ринки, свободу слова, вільні вибори та здійснення вільної волі, що не заважає державі...»* образ свободи метафорично порівнюється з повітряним змієм, який може підніматися все вище і вище на вітрі: *«... свобода - це як гарний повітряний змій, який може підніматися все вище і вище за допомогою вітру ...» [86, 114-115].* Чіткий заклик до дії: *«Нам не потрібно говорити до пізньої ночі про те, яка форма правління є кращою. Нам не потрібно виривати справедливість у царів» [7].* Президент акцентує увагу на відсутності необхідності сперечатися про політичний устрій, вдаючись до синтаксичному повтору модального дієслова *have to*. Використання модального дієслова *must* і особистий приклад налаштовує аудиторію на

визнання слів президента Б.Обами як істини: *«Ми повинні діяти згідно з тим, що знаємо. Я беру за провідника надію святого: у вирішальних справах єдність; у важливих речах різноманітність; у всьому – щедрість»* [15]. Маркер звернення *tu friends* і ряд риторичних запитань змушує задуматися про те, які зміни в цінностях громадян США відбулися за цей час. *«Але чи ми змінилися як нація навіть у наш час? Чи ми захоплені матеріальними речами, менш цінуємо благородство праці та жертовності?»* [7]. Промова містить паралельні конструкції, які досягаються за допомогою емоційно забарвленої лексики: *бездомні, наркоманія, груба злочинність*. Повтор заперечень: *немає любові і немає нормальності; не може звільнитися від поневолення ні до чого; про них не може піклуватися і може не любити*.

Президент підкреслює, що для благополуччя і процвітання Америки необхідно допомагати простим людям: *«Вони потребують нашої турботи, нашого керівництва та нашої освіти, хоча ми благословляємо їх за вибір життя»* [78, 56-57].

Однак в даний час держава не в силах допомогти всім, хто переймається через дефіцит бюджету. Алітерація у нас більше волі, ніж у гаманця, але воля – це те, що нам потрібно і синтаксичні підхоплення (повтор слова *will*) працюють на розкриття основного послання президента: звернутися до внутрішніх ресурсів громадян США – доброти і сміливості: *«Ми звернемося до єдиного у нас ресурсу, який у часи потреби завжди зростає: добра та мужності американського народу»* [90, 152-153]. Боргу, самопожертви, відданості, і патріотизму: *«Старі ідеї знову нові, оскільки вони не старі, вони поза часом: обов'язок, жертовність, відданість і патріотизм»* [12].

Дж. Буш кажучи про оновлення клятви, використовує коментуючий маркер, виражений епітетом *неохочий кулак*: *«Ми будемо залишатися сильними, щоб захищати мир. Пропонована рука - неохочий кулак; колись зроблений - міцний, і його можна використовувати з великим ефектом»* [8]. Отже, Америка може показати світу кулак, якщо в цьому буде необхідність, так як великі нації подібно великим мужам повинні тримати свої слова. *«Великі нації, як великі*

люди, повинні дотримуватися свого слова. Коли Америка щось говорить, Америка має на увазі це, будь то договір, угода чи обітниця, зроблена на мармурових кроках» [8]. Президент, звертаючись до глядачів і слухачів, зазначає що сьогодні – великий день демократії *великий день демократії*, і в не залежності від того, де вони знаходяться, вони є частиною цього дня. Емоційна складова висловлювання передається через синтаксичні та лексичні повтори *ви є частиною* і паралельний маркер звернення *you*: «*Незалежно від ваших обставин або де ви знаходитесь, ви є частиною цього дня, ви є частиною життя нашої великої нації*» [8]. Дж. Буш зачіпає ще один серйозний топос в своєму зверненні – тему наркотичної залежності, використовуючи метафоричне зображення хвороби *смертельна бактерія*. Використання пасивного застави в якості морфологічного засобу маніпуляції: «*...є багато чого зробити і сказати*» перекривається емоційною обіцянкою президента: «*Але вірте мені на слово: ця напасть зупиниться!*» Точність підбору лексичних засобів *батіг*, *смертельна бактерія* свідчить про копітку роботу над текстом виступу [9].

Анафора в поєднанні з синтаксичним паралелізмом надають висловлюванню особливий емоційний колорит: «*І отже, є багато чого зробити. А завтра робота починається. І я не вірю в майбутнє. Я не боюся того, що попереду. Бо наші проблеми великі, але наше серце більше. Наші виклики великі, але наша воля більша*» [9]. Заключна частина виступу пронизана метафорами, так як Дж. Буш відкриває нову сторінку в історії США: «*Лідерство як висока драма і звук трубних дзвінків // історія як книга з багатьма сторінками // дує новий вітерець, сторінка перегортається, історія розгортається*» [10]. Таким чином, президент приковує увагу слухачів до його останнім словам, створюючи інспіративний ефект. Звернення носить перформативний характер. Інструментальна функція політичного дискурсу виражена через оцінну, емотивну, експресивну і стилістичну конотацію лексичних одиниць, а так само через велику кількість паралельних конструкцій і повторів.

4.2. Інавгураційна промова в комунікативному просторі політичного дискурсу (на матеріалі інавгураційної промови Білла Клінтона)

Аналіз інавгураційних виступів з точки зору політичного дискурсу став важливим об'єктом лінгвістичних та політичних досліджень. Мова, для багатьох дослідників та науковців, через розвиток сучасних технологій, розглядається як інструмент реалізації влади [69, 60]. Як різновид офіційного мовлення, питання політичного дискурсу виражається відповідно до цілей і умов спілкування, що утворилися в процесі професійної діяльності політиків [64, 51].

Вивченням впливу мовного фактору переплітається з людиною, її свідомістю, мисленням, духовно-практичною діяльністю, творцем різних за своєю спрямованістю текстів, з людиною – представником певного соціуму. Об'єктом політичного дискурсу є політик, особистість авторитета.

Інтерпретуючи політичний дискурс не достатньо розглядати його лише з мовної точки зору. Визначення політичного дискурсу допомагає визначити очікування оратора і аудиторії, приховані мотиви, існуючі в конкретний період часу. Політична мова являє собою «особливий вид національної мови, яка призначена з метою здійснення політичної комунікації: для пропаганди конкретних, емоційного впливу на громадян країни і спонукання їх до політичних дій, для вироблення суспільного консенсусу, прийняття і обґрунтування соціально-політичних рішень в умовах багатої кількості точок зору в суспільстві» [5]. Мова використовується для того, щоб громадяни могли зрозуміти і інтерпретувати політичну дійсність, а також служить засобом підтримки інформаційної обізнаності в країні. [6].

Дослідник Е. І. Шапочкін зазначає, що «політика, як специфічна сфера людської діяльності, за своєю природою є сукупністю мовних дій» [89, 22]. Політичний текст, сприймається електоратом і надає картину щодо політика. Ряд дослідників відзначають роль риторичної складової в політичному тексті. Політична риторика розглядається через призму мовної культури політика, його здібностями використовувати різні мовні засоби. Комунікативні техніки

політичного дискурсу націлені на побудову позитивного образу політичного діяча, або на створення виправдальних аргументів його діяльності.

Представники ЗМІ відмічають, що з приходом до влади президента Клінтона сталися і деякі зміни в риторичі політиків. Риторика нового покоління американських політиків відмічається зсувом у бік егоцентричності, свідченням чого є широке використання займенника першої особи однини, що не було характерною рисою риторики попередників. Дискурс президента Клінтона орієнтується на моральні та традиційні сімейні цінності, втілені в поняттях *сім'я, здоров'я, безпека, безпека, освіта*. Його перемогу на президентських виборах 1996 року часто пов'язують з розробкою стратегії цінностей (у свій час допомогло стати президентом Рональду Рейгану). Головною метою інавгураційної промови є публічне визнання своєї провини, каяття, а також переконання американців у щирості почуттів. Отримати прощення – те чого прагне президент, проголошуючи промову. Не було сенсу відпиратися, залишалось тільки визнати свою вину, просити про милість. Сама мета виступу, таким чином, обумовлює використання тактики апологізації, яка входить в стратегію позиціонування. З самого початку Б. Клінтон погоджується з обвинуваченням, які його співгромадяни пред'явили: *“Я згоден з тими, хто сказав, що в моєму першому виступі після дачі показань я був недостатньо розкаяним”, “Я не думаю, що існує якийсь вигадливий спосіб сказати, що я згрішив [...] Я все ще згрішив [...] юридична мова повинна не затьмарювати той факт, що я вчинив неправильно”*[12]. Президент використовує повтор слів з лексичними одиницями “без” та “помилятися” для того, щоб підкреслит те, що його вчинок не відповідає моральним нормам суспільства та підсилити емоційний вплив слів каяття на аудиторію.

Тактика демонстрації відповідальності, яка формує стратегію позиціонування прослідковується в виступі Клінтона. Так президент, виказуючи вдячність своїм прибічникам, акцентує своє занепокоєння проблемами американців: *“[...] так багато американців, які знають, що я дуже про них дбаю, що я дбаю про їхні проблеми та мрії”*[12]. Президент високо цінує

лояльність своїх співгромадян, яка стала для нього приємним сюрпризом. Б. Клінтон використовує лексико-синтаксичний повтор: він двічі повторює фразу “*що я дбаю*”, щоб стравити сильніший емоційний ефект і підкреслити свою турботу про американський народ.

Його душевний стан, якнайкраще демонструє даний приклад: *«Можливо, сьогодні зі своїми словами не так просто, як у минулі роки, і вчора пізно спав, думаючи і молившись про те, що я мав би сказати сьогодні»*[13]. Протиставляючи хвилювання, яке він зараз відчуває у порівнянні з минулими роками, президент підкреслює факт змін і не приховує свої переживання, вказуючи на те, що думки не давали йому заснути. Б. Клінтон розуміє важливість суспільного визнання та розуміння. Для цього необхідно зробити американців союзниками, стати для них своїм, таким, як і вони. Стратегія кооперації, тактика інтеграції відображається в бажанні президента показати, що він і народ – одне ціле, яке не можна і не треба розділяти. Варіюючи займенники “Я”, “ми”, “мене”, “нам”, “наш” президент демонструє єдність та невідимість з американським народом: *«Де я і де ми всі»; «Ми маємо багато благословень»; «Я активізую свої зусилля»; «Що ж це все означає для мене і для нас»*. Звертаючись особисто до кожного за допомогою особового *Ви*, президент скорочує дистанцію і стає ще ближче: *«Прошу вас поділитися моїми молитвами»; «Я дякую тобі за те, що ти тут»; «Як ви можете собі уявити»* [13]. В свою чергу американці відчують та розуміють свого президента. Повтор думки про нероздільність сприяє навіюванню та націлений на запевнення аудиторії в істинності тверджень президента.

Релігійність, яка спостерігається в промовах президента, пристрасні вирази про гріх, каяття, єдності і віри, підступності егоїзму входять в склад тактики формування емоційного настрою, яка створює стратегію кооперації. Це простежується у виступі Клінтона, те що він просить Господа випробувати його душу, говорить про чесність його помислів та глибину каяття. Використання релігійної тематики, яке є досить характерним для американських президентів, набуває тут нового відтінку – грішник просить випробувати його. Це дає нам

право стверджувати, що оратор просить про випробування не лише Бога, але й американський народ, до якого він звертається. Оратор чітко аргументує важливість і користь усього, що сталося, так як тепер він став міцнішим духом і тепер він зможе бути навіть кориснішим для своєї країни, ніж раніше – його буде заохочувати усвідомлення провини та покаяння: *«Я повинен завжди тримати це як застережне світло у своєму житті»*; *«Я активізую свої зусилля»*; *«Я можу бути використаний для більшого блага»*; *«Тоді з цього може вийти добро як для нашої країни, так і для мене та моєї родини»* [24]. Лінгвістичні засоби, використані для написання промови, відповідають загальному духу звернення. Часто використовуються модальні дієслова, що виражають повинність (*must, should*), велика кількість імперативних конструкцій призову, спонукання до дій. Переважають прикметники в найвищому ступені або абстрактні прикметники зі значенням переваги. Вступна частина звернення починається з аналітичних роздумів про майбутнє століття. Президент зауважує, що його інавгураційна промова є останньою інавгураційною промовою ХХ ст. За допомогою повтору лексеми *новий* і емфатичні конструкції (*не тільки ... але*) створюється декларативний ефект: *«Ми маємо велике щастя, що час і шанс поставили нас не тільки на межі нового століття, нового тисячоліття, але і на межі нової яскравої перспективи в людських справах ...»* [98, 15-16].

Метафоричне найменування країни *обіцяна земля* в контексті нового століття перетворюється в *країна нових обіцянок*. Дана метафора пронизує весь текст виступу, вбираючи в себе весь потенціал розвитку країни і громадян США.

Аналітичний підхід до історії Америки розкривається завдяки перифразам: *«Земля нових обіцянок – обіцянка Америки»*; прагматичними маркерами, *«яке століття було»*. Згадуючи всі важливі події і досягнення США, президент плавно підводить слухачів до нового вибору: *«На зорі ХХІ століття вільний народ тепер повинен вибрати ...»* [78, 56-57].

Використання модального дієслова *must* говорить про безкомпромісність вибору: *«Вільний народ тепер повинен вибрати, щоб формувати сили*

інформаційної епохи та глобального суспільства, розкрити безмежний потенціал усього нашого народу, і так, створити більш досконалий Союз»

Основна частина виступу відкривається з прихованою оціночною характеристикою (представленою порівнянням *менше ніж*) дій президента в свій перший термін правління: *«Коли ми востаннє збиралися, наш похід до цього нового майбутнього здавався менш певним, ніж сьогодні [79, 142-143]*

Синтаксичний паралелізм в поєднанні з анафорою ставлять наголос на досягненнях США, створюючи емоційний відгук у серцях слухачів: *«Знову ж таки, наша економіка найсильніша на Землі. Знову ж таки, ми будемо міцніші сім'ї, процвітаючі громади, кращі освітні можливості, чистіші умови» [10]*. Кульмінація маніпуляції свідомістю слухачів досягається за допомогою перифраза слів Дж. Буша-старшого: *«І ще раз, ми вирішили на наш час велику дискусію щодо ролі уряду. Сьогодні ми можемо заявити: Уряд не проблема ...»* Президент додає від себе: *«а уряд - не рішення. Ми - американський народ - ми рішення» [17]*. Чіткість вибору лексичних одиниць і точність синтаксичних конструкцій демонструють основну мету президента: вселити в слухачів образ нового уряду для нового тисячоліття: *«Нам потрібен новий уряд на нове століття, достатньо скромний, щоб не намагатися вирішити всі наші проблеми за нас, але досить сильний, щоб дати нам інструменти для вирішення наших проблем для себе, уряд, який менший, живе за своїми можливостями і робить це більше з меншим». [17]*.

Повтори слів *новий, достатній, можливість* служать для розкриття функцій уряду: реально надавати можливості для поліпшення життя громадян США. *«Найвизначніша місія нашого нового уряду - надати всім американцям можливість, не гарантію, а реальну можливість, будувати краще життя» [19]*.

Паралельний прагматичний маркер звернення *мої співгромадяни*, використаний, для акценту уваги слухачів на те, що уряд не може діяти самостійно, без підтримки американців: *«Є робота, яка не може бути виконана урядом ...» [8]*.

Отже, президент вдається до стратегії навіювання в своїй промові. Дидактичний топос виражений через повторювані конструкції: *«нам потрібно нове почуття відповідальності за нове століття // новий дух спільності для нового століття; підхоплення: щоб хтось із нас досяг успіху, ми повинні досягти успіху як одна Америка // нові цілі для старих забобонів. Упередження та презирство; риторичні питання: Чи будемо ми однією нацією, одним народом, з однією спільною долею чи ні? Ми всі зійдемося, або розійдемося?»* [12].

Пік емоційної напруги досягається завдяки використанню паралельних конструкцій і вибору модальних дієслів, як наприклад в промові Д.Трампа: *«... ті, хто ненавидить, і, звичайно, ті, кого ненавидять, грабуючи те, чим могли б стати ... Ми не можемо, не будемо, піддаватися темним імпульсам ... Ми подолаємо їх. І ми замінимо їх щедрим духом народу ...»* [20].

Б. Клінтон маркує ідею єднання нації за допомогою повтору разом: *«Великі нагороди отримають ті, хто зможе жити разом, вчитися разом, працювати разом, налагоджувати нові зв'язки, які пов'язують разом»* [12].

Маніпулятивна функція реалізується у вигляді підсумку сказаного президентом, плавно підводячи слухачів до висновку про те, що Америці потребують допомоги і підтримки кожного громадянина. Цьому також свідчить маркер звернення *мої колеги американці і ми: «З новим баченням уряду, новим почуттям відповідальності, новим духом спільноти ми підтримаємо подорож Америки»* [8].

Найвищий ступінь порівняння і повтор зводять демократію США в вищий ранг: *І найбільша у світі демократія очолить цілий світ демократій.* Апелюючи до почуттів слухачів, президент створює образ ідеальної держави з зразковою соціальною, економічною і політичною системою: *«Нашою землею нових обіцянок стане нація ... яка збалансує свій бюджет, але ніколи не втратить рівновагу своїх цінностей, нація, де наші бабусі і дідусі мають надійний вихід на пенсію та охорону здоров'я ... нація, яка зміцнює найпродуктивнішу економіку світу. І в цій країні нових обіцянок ми реформуємо нашу політику так, щоб голос людей завжди говорив голосніше, ніж гомін вузьких інтересів»* [45, 172-173].

Б. Клінтон, вживаючи паралельні конструкції і повтори, переконує аудиторію повірити в те, що Америка – велика країна і її чекають великі здійснення. *«Але давайте ніколи не забуваємо, найбільший прогрес, який ми досягли і найбільший прогрес, який нам ще належить зробити, лежить у людському серці» [87, 45-46].*

Топос американської мрії знаходить своє відображення, на думку президента, в житті Мартіна Лютера Кінга: *Мрією Мартіна Лютера Кінга була американська мрія [67, 89-99].* Б. Клінтон підкреслює, що його життєвий пошук є пошуком кожного американця. Лаконічність конструкцій і повтори надають переконливий вплив на слухачів: *«Його пошуки – це наші пошуки: невпинне прагнення дожити до нашого справжнього віросповідання. На таких мріях і трудах побудована наша історія» [10].*

Цитування слів архієпископа Джозефа Луїса Бернардина зачіпає біблійний топос в зверненні президента: *"Неправильно витратити дорогоцінний дар часу на розбрат і поділ".* Маркери і синтаксичний паралелізм дозволяє розшифрувати послання президента слухачам: *«Зустрінемо їх з вірою та мужністю, з терпінням та вдячним, щасливим серцем. Давайте перетворимо надію цього дня на найблагородніший розділ в нашій історії» [10].*

Б. Клінтон, закінчуючи свою промову, повертається до метафоричного образу Америки в наступному столітті *благословенна земля нового покоління* і додає ще одну метафору *побудуємо наш міст*. Президент приділяє особливу увагу необхідності побудувати «міст» в ХХ століття, за яким зміг би пройти кожен американець [67, 42-43].

Дидактичний топос звучить у вигляді прагматичного маркера – звернення до майбутніх поколінь *нехай ті покоління, обличчя яких ми ще не бачимо, чії імена ми можемо ніколи не знати* і в той же час до реальних слухачів з «заповітом», вираженим за допомогою синтаксичного паралелізму: зберегти цінність американської мрії, єдності і свободи. *«... з американською мрією ... з американською обіцянкою досконалішого Союзу ... з яскравим полум'ям свободи Америки ...» [86, 132-133].*

Емфатичний наголос на прислівник *завжди* викликає впевненість в щирості слів президента, підкреслюється любов Б. Клінтона до своєї країні та її громадян *and завжди, завжди благословляй нашу Америку* [13]. Імперативні конструкції заохочення звучать протягом усього виступу. Б. Клінтон акцентує увагу на тому, що внесок американців у світову історію величезний.

Таким чином, президент вдається до використання слів з позитивною конотацією, використовуючи інформаційні та емоційні докази. Метафоричний образ великої Америки повторюється в кожній частині виступу. Часті повтори, синтаксичний паралелізм, модальність і метафори служать основними джерелами мовної маніпуляції.

4.3. Стратегії та тактики мовної маніпуляції в тексті інавгураційної промови Дж. Вокера Буша

Для інавгураційних промов політичних лідерів Сполучених Штатів Америки характерне використання лексики, яка демонструє традиції, ціннісні та національний ментальнітет американців. Новообраний президент ставе собі за мету зробити все можливе, реалізувати надії кращого майбутнього в очах американського народу

В першій інавгураційній промові президент акцентував увагу на ідеалах свободи та демократії. Політичний лідер обіцяє вірність та заохочує американський народ до побудови сильної нації з рівними можливостями, акцентуючи на тому, що це їм під силу. Президент зауважим: «Я знаю, що це в нашій досяжності, оскільки ми керуємося силою, більшою за нас самих, яка створює нас рівними за Його образом» [11]. Біблійний вислів за нашим образом – першочергова для розуміння християнського віровчення, і має значення, що Всевишній створив людину на свою подобу, про що свідчить текст Біблії: «І Бог далі сказав: Давайте зробимо людину за своїм образом, за нашою подобою, і нехай вони підкоряються морським риbam і літаючим створінням небес, і свійським тваринам, і всій землі, і кожній рухомій тварині що рухається по землі» [12]. Дж. Вокер Бушу своєму виступі вживає вислів за Його образом щоб

акцентувати божественне походження людей і їхню відповідальність перед Богом, за свої вчинки.

Дж. Буш наголошує на тому, що кожен американець має приймати участь у виконанні важливих питань, допомагаючи слабким та нужденним людям. З цієї точки зору новообраний президент натякає на Біблію: «І я можу пообіцяти нашій нації досягти мети: коли ми побачимо того пораненого мандрівника на дорозі до Єрихону, ми не перейдемо на інший бік» [12]. Такі слова є натяком на біблійну притчу. Образ самаритянина яких окреслюється в біблійному тексті – пробраз людини, яка допомагає іншим (особливо бідним та нужденним). Так, використовуючи до біблійний контекст, Буш мав за мету зауважити на тому, що лише через любов до Господа можливо досягти в єдності та добробуті нації, підкреслюючи право кожного американця приймати участь у виборчому процесі своєї держави.

З огляду на біблійні мотиви Дж. Буш - молодший цитує Дж. Пейджа (політичний діяч та губернатор штату Вірджинія) який написав Т.Джефферсону напередодні його інавгурації: «Ми знаємо, що перегони не до швидких і не до сильних. Ти не думаєш, що ангел їде у вихорі і керує цією бурєю?» У Біблії в Книзі Еклезіаста можна зустріти схожі слова: «Я повернувся, щоб побачити під сонцем, що у стрімких немає раси, ані у сильних битва, ані у мудрих також є їжа, а також у розумних також мають багатство, і навіть ті, хто має знання, не мають прихильності; тому що час і непередбачені події спіткають їх усіх» [47, 117-118]. Цією цитатою Дж. Буш акцентує, що побиває не тільки сильніший; що справедливість існує не завжди; часто неприємні ситуації перешкоджають цілям та планам. Буш акцентує увагу на обов'язку американця допомагати один одному, і як результа служити нації, і здійснювати Божу волю, бо саме Його задуми втілюються через кожного з нас. Коли Дж. Пейдж писав ці слова, він мав на увазі незалежність США від Великої Британії. Коли в важкі часи для Американців боротися проти Англії було важко, тільки через віру в Бога американському народові вдалося подолати ворога. Окремі біблеїзми настільки стали звичними, що стали невідчутними в реальному часі. Наприклад, біблеїзм

козел відпущення американський президент використовую у такому контексті: «Заохочення відповідальності - це не пошук козлів відпущення, це заклик до сумління» [86, 145-146]. Цей біблеїзм окреслює, відповідальність за чужі вчинки [12]. Підсумовуючи, можна сказати, що Президент використовую біблійні цитати з метою заохочення громадян америки до відповідальності перед своєю родиною, державою, адже вони стають вільними через виконання свої прямих обов'язків.

На другій інавгураційній промові 20 січня 2005 року Джордж Буш – молодший приділив увагу подіям 11 вересня 2001 р. та щодо війни в Іраку. Говорячи важливі речі для кожного громадянина – свобода, воля – Буш використав біблійні слова *те саме вчора, сьогодні і назавжди*. Для віруючих людей це досить сильне порівняння, адже в Біблії йде мова про Ісуса Христа: «*Ісус Христос однаковий учора і сьогодні, і назавжди*» [13]. Порівняння мало на меті підкреслити значимість апелюючи Ісусом Христом. Хоча Його ім'я ні разу не промовилось, але контекст був зрозумілий всім.

Використання слова *відпустка* як символ життя науковців, але початков слово мало зовсім інакше значення. Серед десяти заповідей Біблії це слово неодноразово простежується: «*Згадуючи день суботи, щоб зробити його святим*» [42, 117-118]. Це слово пояснюється так: «*Вебстерський словник англійської мови „Нове двадцяте століття“: Субота, [євр. шабат, щоб відпочити від праці] 1. день, визначений четвертою заповіддю декалогу, який слід дотримуватися як день відпочинку від усієї світської праці та зайнятості. Спочатку це був сьомий день тижня (субота), як день, коли Бог відпочивав від справи творіння; і цей день досі дотримується євреями та деякими християнами як Субота* [97, 114-115].

В такому контексті президент пояснює спокій душі науковців говорячи про події 11 вересня. Власні імена які простежуються в промові можна віднести до біблеїзмів як метод створення асоціативного контексту. В деяких реченнях промови Президента, таких як: «*Споруда характеру будується в сім'ях, підтримується спільнотами зі стандартами і підтримується в нашому*

національному житті істинами Сінаю, Нагірною проповіддю, словами Корану та різноманітною вірою нашого народу» [11], то згадуються рядки з Біблії, де річка Синай буде асоціюватись з власною назвою, *Нагірна проповідь* Ісуса Христа. Це проповідь з якою Христос звернувся до народу., після чого вона стала основою Його вчення. Тому, при використанні у своїй промові біблійні порівняння, Буш нам за мету провести паралель з законами які необхідно виконувати громадянам Америки.

Наступний приклад також зустрічається в Білійних мотивах: *«Америка в цьому молодому столітті проголошує свободу у всьому світі та всім його мешканцям»* [12]. Слова *весь світ* Президент використовує для емоційного посилення та впливу.

Отже, використання біблеїзмів використовувалися з метою емоційного піднесення та підсилення інавгураційної промови, іноді вирази не використовувалися безпосередньо в Біблії, але контекстуально їх можна помітити. Слова *Творець Неба* ікі Буш – молодший використовує в своїй промові – це урочиста назва Бога християн. Як значення: *Словник англійської мови Вебстера «Нове двадцяте століття»: рай 5. у теології місце, де перебувають Бог та його ангели, по-різному сприймають нас як місце, де житимуть благословенні після смерті: часто використовується у вигуках здивування, протесту тощо. .: як, Небеса!, заради бога!, добрі небеса!* [62, 53-54]. Слово *творець* використано при значенні *Господа*, що висвітлює його пояснення: *Вебстерський словник англійської мови „Двадцяте століття”: maker [М-] God.*

У зверненні Джордж Буш - молодший цитує рядки найвагомішого попереднього президента А. Лінкольна: *«Ті, хто відмовляє свободі іншим, заслуговують на це не для себе; і, під владою справедливого Бога, не може довго її утримувати»* [57, 87-88]. Хоча ці рядки не помічені в Біблії, але їх використання у реченні врочистої назви Бога але те, що рядки висловлені А. Лінкольном – являє певний вплив на аудиторії, як одного з відомих ораторів політичної історії Сполучених Штатів Америки.

4.4. Стилiстичнi особливостi, тактики i функцiї в iнавгурацiйнiй промовi президента США Барака Обама

Домiнуючим питанням в iнавгурацiйнiй промовi Б.Обама була тема влади, пiдвищивши патрiотичнi настрої Обама досит часто використовував лiксеми «смiливостi», «патрiотизму», «спадщини». Iнавгурацiйне звернення президента характеризується чiткою структурою: вступ, основний текст i висновок.

Своє iнавгурацiйне послання президент починає з почуттям поваги до зi звернення до свого народу: *«Дорогi спiвiтчизники! Я стою перед вами сьогодні, значущi завдання, якi нас чекають, вдячний за довіру, яку ви дарували менi, пам'ятаючи про жертви, якi вказували наші пропозицiї»* [44, 88-89].

Патрiотичний характер виступу президент виражає через займенники (я / ми): *«Сьогодні я кажу вам, що проблеми, з якими ми зіткнулися, реальні, вони серйозні i їх багато»* [52, 88-89]. Америку, президент, порiвнює з живою людиною, з метою одухотворiння країни: *«...знайте, що Америка - друг для будь-якої нацiї i будь-якого чоловіка, жiнки i дитини, хто шукає миру i гiдного iснування, i ми готовi надати вам все це»* [87, 2-3]. Барак Обама висвітлює своє єднання з народом, через вживання займенника *наш*: *«Наша нацiя веде вiйну проти мережi насильства та жорстокостi. Наша економiка страшенно ослаблена. Наша система охорони здоров'я занадто дорога, наші школи не дають потрібної освiти»* [13]. Американський президент позицiонує себе з людиною яка зможе подолати актуальнi проблеми тероризму та насильства, боротьбу з корупцiєю, змiцнення економiки, i в своєму виступi він це демонструє: *«Те, що ми в епiцентрi кризи, - зрозумiло. Наша нацiя веде боротьбу проти насильства та жорстокостi. Наша економiка страшенно ослаблена - наслідок жадiбностi i безвiдповiдальностi одних i колективної нездатностi iнших прийняти рiшення у важкий перiод i пiдготувати нашу нацiю до нової ери»* [3]. *«Втрачено будинки, робочi мiсця, пригальмований бiзнес. Наша система охорони здоров'я занадто дорога, наші школи не дають належної освiти, i кожен день приносить докази, що наш спiсiб витрати енергiї веде до змiцнення наших ворогiв i зростання загрози для планети»* [80, 45-59]. *«Тим, хто*

намагається досягти своїх цілей шляхом тероризму і вбивством невинних, ми скажемо: « Наш дух сильніший, і його не зламати. Ви нас не переживете, ми вас переможемо» [34, 88-89].

Як предстваник афроамериканської верстви населення Б.Обама зачіпає питання рівності та справедливості темношкірих в своєму виступі: «Сенс нашої свободи і переконань і в тому, чому чоловіки, жінки і діти всіх рас і віросповідань можуть зібратися на цьому чудовому Молле, і чому людина, чийого батька менш ніж 60 років тому могли не обслужити в місцевому ресторані, варто сьогодні перед вами, поклявшись найсвятішою клятвою» [77, 88-89].

Новообраний президент США не обходить питання освіти, адже для нього важлива доступність для коєної верстви населення: «Ми трансформуємо наші школи, коледжі та університети відповідно до вимог нової ери»; «Занадто багато шкіл не дають потрібної освіти ...» [56, 83-84]. До питання освіти Б. Обама виходить с власного досвіду, адже в часи дитинства його родині було важко сплачувати за дороге навчання, тому метою в вищенаведених висловлюваннях є прагнення зробити освіту не тільки якісною, але і доступною, і не тільки для багатих верств населення, а й для вихідців з небагатих родин. Яскравість і образність виступу президент здійснювалася завдяки використанню стилістичних прийомів, а саме епітетів: *присяга дається серед скупчення хмар та бурхливих штормів / вони звучали і в грізні, в штормові часи; гіркий набряк громадянської війни та сегрегації / гірських помиїв громадянської війни та сегрегації* [30]

Барак Обама звертається в своєму виступі до синтаксичного паралелізму та градації з метою посилення впливу на аудиторію, та більш зрозуміліше донести інформацію до слухачів: «Втрачений будинок, робочі місця, пригальмований бізнес» [90, 70]. «У ці моменти Америка продовжувала діяти не просто завдяки майстерності чи баченню вищих посадових осіб, а тому, що ми, люди, залишались вірними ідеалам своїх попередників та вірними своїм засновницьким документам» [90, 70-71]. В останньому наведеному

спостерігається використання метонімії *Америка трималася на плаву* і метафори *нагорі стояв умілий, далекоглядний капітан* [21].

Для політичного виступу американського президента також характерна емпфаза (виділення напруженим тоном деяких слів): *«Сьогодні я кажу вам, що проблеми, з якими ми зіткнулися, реальні ...»*; *«Для нас вони пакували свої нехитрі пожитки і перепливали океани в пошуках нового життя. Для нас вони проливали піт в майстернях і обживали Захід, терпіли батіг і обробляли землі. За нас билися і вмирали в Конкорді, Геттісберге, Нормандії і Хі Сані»* [9]. В даному уривку присутня інверсія, з метою посилення емоційної сторони висловлювання, що досить рідко зустрічається в англійській мові. Також можемо зустріти використання антитези (протиставлення): *«Ми зібралися в цей день, тому що обрали для себе надію, а не страх, єдність в ім'я спільної мети, а не конфлікт і розлад»* [9]. До уособлення: *«Ми зібралися в цей день, щоб проголосити кінець дрібним образам і хибним обіцянкам, зустрічним обвинуваченням і пошарпанним догмам, які занадто довго тримали нас за горло»*. До риторичного звернення: *«Але знай, Америка, ми їх здолаємо»* [9]. Для багатьох речень в інавгураційній промові Барака Обама характерно вживання дієслова *will* з особовим займенником *Ми*: *«Ми будемо будувати дороги і мости, лінії електропередач і цифрового зв'язку, які будуть жити нашу торгівлю і зв'яжуть нас один з одним. Ми відновимо нашу науку на гідній її висоті, і заволдіємо чудесами технології, які піднімуть якість охорони здоров'я і знизять його ціну. Ми накинемо вузду на сонце, вітер і землю, щоб їх енергія живила наші машини і заводи. Ми трансформуємо наші школи, коледжі та університети відповідно до вимог нової ери»* [21]. Поєднання особистого займенника *ми* і дієслова *will* використовується з метою ефективного впливу на аудиторію, оскільки вони розуміються для слухачів як позитивне майбутнє, та впевненість у вирішенні всіх проблем разом з новообраним президентом. Таким чином будується ефект єднання глави держави і нації, президент позиціонує себе як: *«Я Ваш»*.

Велике значення в інавгураціоному виступі мають внутрішні імпульси оратора, його психологічний вплив на публіку для того, щоб встановити контакт за завоювати підтримку публіки. Тому в своїй першій інавгураційній промові 44 президент використовує такі мовні тактики:

- порівняння: *«Ми накинемо вузду на сонце, вітер і землю, щоб їх енергія живила наші машини і заводи. Ми трансформуємо наші школи, коледжі та університети відповідно до вимог нової ери. Ми це можемо зробити. Ми будемо це робити»* [34];

- вихваляння: *«Ми залишаємося найбільш процвітаючою і потужною нацією на Землі. Наші працівники не менш продуктивні, ніж до початку кризи. Наші уми винахідливі, наші товари і послуги не менш потрібні, ніж це було тиждень тому, в минулому місяці або році. Наша продуктивність не зменшилася»* [9];

- кооперація: *«Сьогодні ми зібралися, бо обрали для себе надію, а не страх, єдність в ім'я спільної мети, а не конфліктя і розлад»* [23];

- тактика позитивного позиціонування з опорою на попередній позитивний досвід: *«У них коротка пам'ять, бо вони забули про те, що вже здійснила ця країна, про те, чого можуть досягти вільні люди, коли уява об'єднана загальною метою, а необхідність пов'язана з хоробрістю»* [11];

- тактика побудови надмети: *«Ми накинемо вузду на сонце і вітер ...»* [16].

Завдяки перерахування проблем, перед якими стоїть країна, в свідомості соціуму формується картина політичної реальності.

Використовується тактика орієнтації яка проявляється через використання модального дієслова *must* в промовах президента: *«Починаючи з сьогоднішнього дня, ми повинні підняти себе за комір, струсити пил і приступити до роботи над новою Америкою»* [19]. Говорячи про проблеми, з якими довелося зіткнутися американським громадянам і які належить вирішити, Барак Обама підкреслює, що це «їхня колективна помилка», і «відроджувати» Америку вони будуть разом. Таким чином проявляється функція солідаризації: *«Ми будемо будувати дороги*

і мости, лінії електропередач і цифрового зв'язку, які будуть жити нашу комерцію і об'єднують нас» [13].

Солідаризація проявляється також через апелювання до родинних зв'язків та батьківські почуття, в наступному уривку президент звертатиметься до звичайних людських почуттів, підкреслюючи що він така ж проста людина: *«Але у мене були переваги. Це все моя мама. Вона дарувала мені свою любов. Вона направляла мене. Вона дбала про мою освіту. Вона не дозволяла собі бути нещирою. Вона навчила мене відрізняти правильне від неправильного. Завдяки їй у мене завжди був шанс застосувати мої здібності. У мене був шанс використовувати всі мої можливості. У мене був шанс домогтися в житті багато чого» [90, 124-125].* Маніпулятивна функція проявляється в відмежуванні небажаних елементів, «чужих», тих, хто не належить до даного соціокультурного співтовариства: *«І тим, хто намагається досягти своїх цілей, використовуючи терор і вбивство невинних, ми говоримо: " Наш дух сильніший, і його не зламати. Ви не переживете нас, ми вас переможемо"» [17].*

Маніпулятивна функція знаходить також своє вираження у вживанні релігійних фігур: *«... Бог велів нам самим креслити своє призначення» [17].*

Варто зазначити, що американська нація дуже релігійна, і кожен виступ президентів США не обходить це питання, тому американський президент Б.Обама часто апелює до таких лексем як «Бог», «Господь». Звертаючись до релігійних тем Барак Обама хоче бути «своїм» в даному лінгвокультурній співтоваристві: *«Бог нам звелів самим креслити нашу долю!»; «Ми продовжуємо залишатися молодим народом, але як говорить Святе Письмо, прийшов час відкласти дитячі штучки в сторону. Прийшов час знову підтвердити стійкість нашого духу, обрати кращий курс для нашої історії, несучи попереду себе той цінний дар, ту шляхетну ідею, що передається з покоління в покоління, що, як сказав Бог, всі люди рівні, всі вільні, і кожен повинен мати можливість досягти своєї повної міри» [19].* У використанні мовних одиниць даної групи лежить ідея про божественне призначення Америки, а також ідея про те, що Америка

покликана бути глобальним лідером. Таким чином, в промовах американського президента відбивається національний девіз США «*На Бога уповаємо*» [18].

Отже, підсумовуюючи можна додати, що інавгураційній промові Б.Обами характерне використання тактики апелювання до родинних зв'язків, до проблем освіти і її доступності, до актуальних проблем рівності та справедливості, особливо з точки зору афроамериканських верств населення. Б.Обама в своєму виступі звертається до релігійних лідерів з метою поєднання себе з народом, висвітлюючи себе «своїм».

4.5. Комунікативні тактики інавгураційної промови Дональда Трампа

Інавгураційна промова Дональда Трампа отримала високу оцінку ЗМІ її визначили як «приклад надихаючої мови». При перегляді відеозапису мови спостерігаються сильні емоційні реакції з боку аудиторії. Виходячи з цього викликають інтерес для дослідження його стилістичні прийоми і їх вплив на сприйняття слухачів. Промовам Дональда Трампа характерна вербалізація традицій американських цінностей, такі як свобода, любов до батьківщини і ідея сильної національної держави, на які президент робить акценти і зосереджує увагу вирішенні внутрішніх проблем Америки, об'єднанні нації в єдине ціле, активної участі народу в управлінні країною і захищеності держави. Новообраний президент проводить протиставлення звичайного народу з політичними елітами – є ефектом маніпулятивного впливу, в рамках порівнянь «свої - чужі». Таким чином, «чужі» для простих американців та для новообраного президента (який ототожнює себе із простим народом завдяки принципу інтимізації – використовуючи займенника множини *Ми* при зверненні до пересічних громадян) ототожнюються як *маленька група, Вашингтон, політики, вони*. Поняття «своїх» являється вербалізаціями *народ, громадяни, сім'ї, які борються за виживання по всій нашій землі* [31].

Саме вербалізація ключових цінностей викликає особливо сильну емоційну реакцію з боку слухачів, це здійснюється завдяки лексичним, синтаксичним, фонетичним принципам. Провідну позицію в даній мові

займають синтаксичні стилістичні прийоми, представлені у вигляді різноманітних повторів і паралельних конструкцій. У наведеному нижче прикладі використовуються анафора і синтаксичний паралелізм: *«Ми зіткнемося з проблемами, зіткнемося з труднощами, але ми виконаємо роботу»* [32].

Повтор словосполучення *«ми будемо»* актуалізується з метою консолідації всіх громадян Америки в процес майбутніх перетворень. Трамп, розгортаючи американську цінність *«Орієнтація на майбутнє»*, такими словами виказує позитивну впевненість того, що його курс, відповідаючи сподіванням американців і також «народів усього світу», сприятиме подоланню проблем та труднощів і буде успішнішим. Слід зазначити, що займенник *«ми»* зустрічається в мові 46 разів, у той час як займенник *«я»* використовується тільки в трьох випадках: *«Ми повернемо наші робочі місця. Ми повернемо наші кордони. Ми повернемо своє багатство. І ми повернемо наші мрії»* [31]. Тут крім повтору лексичної одиниці *«will»* використовується повтор присвійного займенника *«наш»*, який означає єдність американського народу. У наступному прикладі масштаб залучення громадян Америки в новий курс політики підкреслюється поєднанням паралельних конструкцій з антитезою: *«Тож всім американцям у кожному близькому та далекому місті, малому та великому, від гори до гори, від океану до океану, послухайте ці слова»* [31].

Дональд Трамп використовує принцип перенесення, говорячи про проблеми управління країни американської громади: *«Їхні перемоги не були вашими перемогами. Їхні тріумфи не були твоїми тріумфами»* [98, 115-116]. В даному прикладі присутнє протиставлення правлячого класу минулого і народних мас, Трамп доносить що раніше влада не належала народові, а була під контролем лише політичних еліт, які мали за мету лише захищати свої інтереси

В данному контексті 45 президент звертається методом повтору з паралелізмом, щоб підкреслити майбутнє та минуле: *«Зараз вас усі слухають. Ви прийшли на десятки мільйонів...»* [31]. Обобливе емоціне вихваляння з боку народу викликала така мовна репрезентація патріотизму: *«Від цього дня вперед це буде лише Америка спочатку, Америка перша»*; *«Ми позбавимо наших людей*

від добробуту і повернемося до роботи, відбудувавши свою країну американськими руками та американською робочою силою» [31]. В данному прикладі патріотизм виокремлюється, повторенням лексичних одиниць «Америка» та «Американська». Подібним чином президент репрезентує образ сильної національної держави: *«Америка знову почне перемагати, перемагаючи як ніколи»*. [30] У введеному прикладі використовується аналітичний апарат для акцентуації лексичної одиниці «*виграш*». Ідея захищеності країн підкреслюється шляхом повторення лексичної одиниці «*захищати*»: *«Ми захищені і завжди будемо захищені. Нас захистять великі чоловіки та жінки наших військових та правоохоронних органів. І більшість важливо, що нас захистить Бог»* [29].

Захищеність як цінність виражається за допомогою звучання негативних факторів, що шукають небезпеку країн: *«Ми повинні захищати наші кордони від руйнувань інших країн, що виробляють нашу продукцію, крадуть наші компанії та руйнують наші робочі місця»* [29]. У приведеному повторі місця імені «наше» спостерігаються особисті ритми мови, та виокремлюють цілісність та високу емоційність. У кількох випадках 45 президент задіює інверсії: *«Від цього дня нашим краєм буде керувати нове бачення»* [29]. Початок речення викоремлюється часом що підкреслює урочистість інавгурації як важливого моменту в історії США.

«Ми побудуємо нові дороги та шосе та мости, аеропорти та тунелі та залізниці по всій нашій чудовій державі»; «Жоден виклик не може зрівнятися із серцем, боротьбою та духом Америки» [29]. В даному прикладі частіше використовуються синтаксичні засоби з метою надання мові додаткової яскравості і виразності.

При представленні понять свободи і патріотизму використовуються епітети: *«... великі чоловіки та жінки наших військових та правоохоронних органів.»*; *«Ми всі користуємося однаковими славетними свободами і всі вітаємо той самий великий американський прапор»*. [31] Епітети вживаються для порівняльної характеристики населення Сполучених Штатів і для вираження подяки: *«...праведні люди і праведна публіка»*. *«...і ми вдячні президенту Обамі*

та першій леді Мішель Обамі за їхню люб'язну допомогу протягом цього переходу» [29]. Трамп активно використовує метафори і персоніфікації при описі проблем недавнього минулого: «*Вашингтон процвітав, але люди не брали участі в його багатствах. Політики процвітали, але робочі місця залишались, а заводи закривались*»; «*... матері та діти, що опинились у злиднях у наших центральних містах ...*»; «*... багатство, сила та впевненість нашої країни розвіялися за горизонтом*»; «*Багатство нашого середнього класу було вирвано з їхніх домовок...*» [29]. Трамп засуджуючи попередню владу використовує принцип перенесення, говорячи про внутрішні проблеми, таким чином викликаючи негативні емоції ауд слухачів до минулих президентов. Але свою майбутню владу він описує з позитивним контекстом, використовуючі ті ж самі мовні засоби: «*Ми будемо світити всім, хто наслідуватиме їх*»; «*Ми стоїмо біля народження нового тисячоліття, готові розкрити таємниці космосу, звільнити землю від страждань хвороб і використати енергію, галузі та технології завтра. Нова національна гордість збудить нас самих, підніме погляд і зцілить наші розбіжності*» [29]. Цей же контраст здійснюється завдяки вживанням ідіом: «*Занадто довго невелика група в столиці нашої держави пожинала плоди уряду, тоді як люди несли витрати*»; «*... освітню систему, рівну готівці...*» [69, 89-90].

Отже, інавгураційна промова 45 президента Сполучених Штатів Америки характеризується емоційним піднесенням та тактиками маніпуляцій. Дональд Трамп в своєму виступі використовує переважно синтаксичні засоби виразності, зокрема повтор і синтаксичний паралелізм, які дають ритмічність та емоційність мові при піднесенні поняття патріотизм і інших традицій Америки. Як і в інших попередніх президентів Трамп звертається до минулого щоб підкреслити краще майбутнє під його керівництвом, його мовний виступ відрізняється вживанням метафор. Аналіз інавгураційної промови 45-ого президента США Дональда Трампа дає змогу виділити такі типи маніпулятивних стратегій: 1) інтимізація; 2) позитивна самопрезентація; 3) об'єднання суспільних зусиль з громадянами та схилення до кооперації з політичною владою; 4) звинувачення попередніх

лідерів. Тактики використані Дональдом Трампом використовувалися з метою маніпулятивної стратегії і здійснювалися через політико-соціальні та духовно-етичні цінності американського народу, а саме: *«Орієнтація на майбутнє / оптимізм»*, *«Рівність / рівноправність»*, *«Діяльність та орієнтація на роботу»*, *«Напрямок, відкритість, чесність»*; *«Зміна»*. Тактики використані Дональдом Трампом з метою укріплення отриманої влади та досягнення поставлених політичних цілей.

ВИСНОВКИ

Отже, дослідження інавгураційних промов як складової політичного дискурсу розглядалося не лише з точки зору політологія та міжнародних відносин, а й з точки зору лінгвістики. Невирішеність багатьох аспектів, що відносяться до політичного дискурсу, робить дане питання політології актуальним для багатьох наук, в тому числі і мовознавства. Другий розділ присвячений використанню поняття «дискурс» в лінгвістиці, і політичного дискурсу зокрема. Проведений теоретичний огляд дозволяє прийти до висновку, що дискурс є об'єктом вивчення безлічі дисциплін. Якщо розглядати дискурс як текст, поміщений в ситуацію спілкування, то можна побачити, що він має різні виміри. З точки зору функціонального підходу, вивчення дискурсу обумовлено мовними функціями в соціокультурному контексті. З позицій лінгвостилістики відбувається розмежування усного і писемного мовлення. Всі вищевикладені підходи, які розглядають поняття «дискурс», взаємопов'язані. Існування різних напрямків і методів аналізу дискурсу в лінгвістиці пояснює різноманіття визначень цієї дефініції. У данному дослідженні дискурс розуміється як складне явище комунікації, усну мовну дію, яка включає в себе соціальний підтекст, що дає інформацію про учасників ситуації спілкування і їх характеристиках.

У наш час тема політики тісно пов'язана з суспільною свідомістю. У сучасному інформаційному суспільстві зростають потреби в вивченні такого поняття, як «політичний дискурс». Мета політичного дискурсу - боротьба за владу, упорядкування економічних і політичних відносин, як усередині країни, так і за її межами. Оскільки в лінгвістиці поки ще не виділено чіткого визначення, що таке «політичний дискурс», то це поняття розглядається як у вузькому, так і в широкому сенсі. У широкому сенсі політичний дискурс – це будь-який вислів, що відноситься до сфери політики. У вузькому сенсі – це дискурс, обмежений політичною тематикою. Зміст будь-якого дискурсу пов'язаний з набором тем. Політичний дискурс включає в себе всі теми, пов'язані з політикою. Аналіз цих тем дозволяє робити висновки не тільки щодо самого дискурсу, а й щодо установок та цілей політичних повідомлень. Для політичного

дискурсу характерні особливості політичного тексту: ідеологічний контекст і полемічність. Інавгураційна промова являє собою важливий політичний текст з ритуальної точки зору і займає високе положення у всій системі політичної комунікації.

Перша інавгураційній промова нового президента створює ідеологічну основу для об'єднання нації на новому етапі розвитку країни. Інавгураційна промова є як мовною, так і політичною дією. Завдання інавгураційного звернення складаються в згуртуванні народу і проголошення прийнятих в суспільстві цінностей. Для будь-якої інавгураційної промови є важливим питання ідеології. Характерними рисами для цього жанру є урочистість, деяка пафосність, піднесеність. Інавгураційна промова складається з чіткої узгодженої структури. Виступ характеризується вираженням ритуальним характером та виконує етикетну функцію. Промова орієнтована на вираження семантики інтеграції президента з народом, що репрезентовано як на лексичному, так і на граматичному рівнях. Основний текст п'яти президентів США має однакоvu структуру та план побудови тексту, складається з трьох частин, різних за функціональними настановами та семантикою, – подяка народу та одобрення вибору; опис актуальної політичної ситуації та характеристика програмного положення президента. Концептуальним суб'єктом виступу є третя частина тексту, що містить виголошення програмних положень та основного програмного принципу президента. Одже, композиційна структура інавгураційного виступу включає в себе наступні складові: звернення до адресата повідомлення; позитивний відгук про роботу попереднього президента; подяку електорату; визначення нового курсу розвитку країни; впевненість в виконанні поставлених завдань; обіцянку з честю виконувати покладені на президента обов'язки; кульмінаційний фінал.

У третьому розділі нами були розглянуті основні мікроролі самопрезентації президентів США. Нами були виділені мовні засоби з ціннісної конотацією для актуалізації кожної мікроролі: 1) Вибрана особа – довіра; 2) Борець – бути на війні, викликах, ризикувальникам, виконавцям, виробникам

речей; 3) Реформатор – підтвердження, переробка, створення, відновлення, трансформація, реформа, відновлення, реконструкція; 4) Відповідальна особа – утримувати, довіряти, уряд; 5) Продовжувач традицій – вірні, ідеали, предки, покоління, щоб продовжувати, батьки-засновники, хранителі, цінності, історія, продовжувати, піонери; 6) Патріот – битися, боротися (лексеми битися, боротися мають негативний відтінок, але в даному контексті забувають позитивний сенс), честі, свободі, духу, відповідальності, громадянству, хоробрості, мужності, захищати; 7) Побожна людина – Бог, доля, дар. Результати розгляду інавгураційних звернень дозволяють зробити висновок про те, що в інавгураційних промовах американських президентів реалізується прагматичний ефект переконання і вірування особистості в повноцінне і продуктивне життя, організоване для народу за допомогою влади в особі президента. Слід зазначити, що використання стилістичних засобів лексичного і синтаксичного рівня в інавгураційних зверненнях президентів США збільшують прагматичний потенціал виступів, що впливають на свідомість аудиторії, створюючи необхідний політичний ефект, викликають широкий спектр емоційних реакцій. Епітети, метафори, лексичні повтори, антитези, евфемізми і дисфемізми, гіперболи і фразеологізми не тільки збагачують мову політичних діячів, але і являють собою дієвий спосіб маніпулювання суспільною свідомістю.

Для інавгураційних промов президентів США характерна висока ступінь патріотизму. Комунікативні мікроролі самопрезентації, використовувані для створення іміджу президента, показали високий маніпулятивно-ідеологічний потенціал. Порівняльний аналіз п'яти президентів США з 1989-2017 р.р. з точки зору маніпулятивного аспекту, дає змогу зробити висновок, що ефективний виступ ґрунтується на двох основних складових його факторах: правильній побудові мови і виконанні головних вимог успішної комунікації. Повідомлення повинно бути точно передано і точно сприйнято. Для досягнення цієї мети слід пам'ятати про правильну організацію технічного боку мови і її оформленні. Політичний дискурс являє собою різновид спілкування, обумовленого певними функціями оратора і аудиторії, і регламентованого визначеними нормами і

особливостями. Грамотне політичне маніпулювання неможливо без вибору правильної стратегії і опори на інші види маніпулювання. Будь-які політичні дії являють собою детально продуманий план, який спирається на певні підрівні. Досвідчений політик, здійснюючи маніпуляції, повинен бути не тільки відмінним політиком, а й хорошим лінгвістом.

Мова політичного лідера є важливою складовою його іміджу. Вербальний імідж оратора можливий завдяки мовним компонентам, серед яких дикція, голос, інтонація, грамотна мова і сукупність її особливостей. Термін «ідиостиль», розташований на кордоні з поняттям вербального іміджу, має на увазі особливу авторську мовну манеру конкретної людини, специфіку його мови. Кожен з розглянутих нами американських лідерів – Джорд Герберт Уокер Буш, Білл Клінтон, Джордж Уокер Буш, Барак Обама, Дональд Трамп - має свої особливі мовні іміджі, які пояснюють використання тих чи інших вербальних прийомів і маніпулятивних стратегій. Особлива логічність Клінтона, мовний комізм Буша, емоційність Обама, вербальний негатив Трампа - всі ці характеристики служать відмінними рисами мовної картини президентів.

Вдаючись в політичних виступах до використання лексичних прийомів ораторської мови, тропах і фігур, президенти США впливають на свідомість і думки слухачів, привертають увагу аудиторії і, як наслідок, досягають поставлених цілей. Білл Клінтон грамотно використовує всілякі тропи (роблячи акцент на метафори): їх вживання доречно, а частотність стежок пропорційна найбільш значущим моментів виступу. Мова Джорджа Уокера Буша з цієї позиції можна назвати лаконічною і стриманою на емоції: в його виступі не можна помітити особливого розмаїття засобів виразності (переважання епітетів). Проте, з огляду на специфіку розглянутого у виступі питання, ми вважаємо рівень ефектності промови Буша досить високою. Промова Барака Обама відрізняється доречно використовуваними антитезами і неодноразовими алегорії, що підкреслюють особливу ораторську майстерність лідера. Дональд Трамп в виступі часто вживає порівняння, що робить його мова зручною для сприйняття аудиторією, якісною і ефектною.

У четвертому розділі нами були проаналізовані стилістичні особливості, тактики і функції в першій інавгураційних промовах президентів США конститутивні ознаки в інавгураційних промовах. Внаслідок нами були зроблені наступні висновки: Основними темами інавгураційних виступів американських президентів була тема влади, расової нерівності, проблеми медицини і освіти, тема сім'ї, світ за межами США, релігійна тема. Звернення президента мали чітку класичну структуру: вступ, основна частина, висновок.

Для інавгураційних промов характерні наступні лексичні одиниці: *нація, дух, переробка, велич, великий, процвітаючий, процвітання, могутній, свобода, ризик, боротьба, жертва, Бог*. Головними функціями в виступах політика є орієнтувальна, маніпулятивна і функція солідаризації. Виділені концепти були згруповані нами наступним чином: вітальні, соціальні, політичні, патріотичні, морально-етичні, естетичні, економічні, релігійні. Патріотичний концепт в промовах можна розглядати як ультра-патріотизм. Інавгураційний дискурс реалізується наступними основними тактиками: тактика конструювання надцілі; тактика вихваляння; тактика єднання; маніпулятивна тактика; тактика позитивного позиціонування з опорою на попередній позитивний досвід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Джерела:

1. Буш, Дж. Мл. Инаугурационная речь. URL: <http://www.bartleby.com/124/pres66.html> (дата звернення 27.11.2020).
2. Клинтон, Б. Вторая инаугурационная речь. URL: <http://www.bartleby.com/124/pres64.html> (дата звернення: 27.11.2020).
3. Речь 43-го президента США Джорджа Буша-младшего, 2001 год. URL: <https://vz.ru/information/2009/1/21/248878.html> (дата звернення: 27.11.2020).
4. Тексты инаугурационных речей президентов США на английском языке. URL: <https://www.whitehouse.gov> (дата звернення: 20.11.2020).
5. ABCNews. URL: <https://abcnews.go.com> (last accessed: 20.11.2020).
6. AP – Associated Press. URL: <https://apnews.com> (last accessed: 20.11.2020).
7. Barack Obamas 2013 Inauguration Ceremony. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=0UEbEvObgKo> (last accessed: 20.11.2020).
8. Bush G. H. W. Inaugural Address, January 20, 1989. URL: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=16610#axzz1Uo6TZSki> (last accessed: 20.11.2020).
9. Bush G. W. First Inaugural Address. URL: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=25853#axzz1Uo6TZSki> (last accessed: 20.11.2020).
10. Bush G. W. Second Inaugural Address. URL: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=58745#axzz1Uo6TZSki> (Last accessed: 20.11.2020).
11. Bush G. W. State of the Union Address, delivered on 31 January 2006. URL: www.whitehouse.gov (last accessed: 20.11.2020).
12. Bush G.W. First Inaugural Address, January 20, 2001. URL: <http://www.bartleby.com/124/pres56.html> (last accessed: 20.11.2020).

13. Inaugurating the Presidency. URL:
http://www.uvm.edu/~asnider/campreadings/02-January%2029/campbell_inaugurationspeeches.pdf (last accessed: 20.11.2020).
14. Clinton W. J. Second Inaugural Address. URL:
<http://www.bartleby.com/124/pres65.html> (last accessed: 20.11.2020).
15. Election Night Victory Speech Barack Obama, 4 November 2008. URL:
<http://obamaspeeches.com/E11-Barack-Obama-Election-Night-Victory-Speech-Grant-Park-Illinois-November-4-2008.ht> (Last accessed: 20.11.2020).
16. Inaugural Address George Bush, 20 January 1989. URL:
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=16610> (last accessed: 20.11.2020).
17. Obama B. H. Inaugural Address, January 20, 2009. URL:
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=44#axzz1Uo6TZSki> (last accessed: 20.11.2020).
18. Obama B. H. Remarks at the NAACP 100th Anniversary Convention, July 16, 2009h. URL: <http://www.presidentialrhetoric.com/speeches/07.16.09.html> (last accessed: 20.11.2020).
19. Obama B. H. Remarks by the president at parallel business summit, Manezh Exhibition Hall, Moscow, Russia, July 7, 2009g. URL:
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=86381&st=&st1=#axzz1Uo6TZSki> (last accessed: 20.11.2020).
20. Obama B. H. Remarks by the President on Strengthening Intelligence and Aviation Security, January 07, 2010. URL: <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/remarks-president-strengthening-intelligenceand-aviation-security> (last accessed: 20.11.2020).
21. Obama B. H. Statement by the President on Afghanistan, Tuesday, February 17, 2009c // The White House. Washington. URL: <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/Statement-by-the-President-on-Afghanistan/> (last accessed: 20.11.2020).
22. Obama B. H. The Challenges of National Security: Address at the National Archives, May 21, 2009e // PresidentialRhetoric.com. URL:

- <http://www.presidentialrhetoric.com/speeches/05.21.09.html> (last accessed: 20.11.2020).
23. Obama B. H. The State of the Nation: Address to a Joint Session of Congress, February 24, 2009d // PresidentialRhetoric.com. URL: <http://www.presidentialrhetoric.com/speeches/04.29.09.html> (last accessed: 20.11.2020).
24. Obama B. H. Weekly Address of the President to the Nation, February 14, 2009b // The White House. Washington. URL: <http://www.whitehouse.gov/blog/09/02/14/A-majormilestone/> (last accessed: 20.11.2020).
25. President Obama's First Inaugural Address. URL: <http://www.bartleby.com/124/pres59.html> (last accessed: 20.11.2020).
26. Second Inaugural Address William J. Clinton, 20 January 1997. URL: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=54183> (last accessed: 20.11.2020).
27. The 1993 Presidential Inauguration of William Jefferson Clinton. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=zOiwJa3FMOc> (last accessed: 20.11.2020).
28. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com> (last accessed: 20.11.2020).
29. Transcript of Donald Trump's 2016 Election Night Victory Speech 9 November 2016. URL: <http://abcnews.go.com/Politics/full-text-donald-trumps-2016-election-night-victory/story?id=43388317> (last accessed: 20.11.2020).
30. Transcript of the president-elect George W. Bush's victory speech, 14 December 2000. URL: <https://www.theguardian.com/world/2000/dec/14/uselections2000.usa13> (last accessed: 20.11.2020).
31. Trump Inauguration Speech (FULL) | ABC News. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sRBsJNdK1t0> (last accessed: 20.11.2020).
32. USA Today. URL: <https://eu.usatoday.com> (last accessed: 20.11.2020).
33. What is Political Discourse Analysis. URL: <http://www.discourse-in-society.org> (last accessed: 20.11.2020)
34. Words from the past: Inauguration speech library. URL: <https://edition.cnn.com/interactive/2017/01/politics/words-from-the-past/> (last accessed: 20.11.2020).

Монографії та наукові статті:

35. Акинина П.С. Стилистические особенности, тактики и функции в первой инаугурационной речи действующего президента США Барака Обамы. *Издательство Грамота*. 2015. № 6 (48). С. 16-20.
36. Акинина П.С. Стратегии и тактики в предвыборных выступлениях Б. Обамы (на примере публичных выступлений действующего президента США в период переизбрания на второй президентский срок). *Издательство Грамота*. 2015. № 3 (45). С. 13-14.
37. Аристотель. Поэтика. Риторика. Москва: Азбука, 2000. 250 с.
38. Арутюнова Н.Д. Дискурс. *Лингвистический энциклопедический словарь*. 1990. № 6 (48). С. 136-137.
39. Баранов А.Н. Парламентские дебаты: традиции и новации. Москва: МГИМО, 1990. – 152 с.
40. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. Львів: Видавничий центр при ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 281 с.
41. Бенвенист Э. Общая лингвистика. Москва: Институт Политологии, 1974. – 276 с.
42. Блакар Р. М. Язык как инструмент социальной власти. *Прогресс*. 2013. № 3. С. 88-125.
43. Блох М.Я. Публичная речь и ее просодический строй. Москва: Прометей, 2011. 300 с.
44. Брусенская Л.А. Фейк как элемент манипулирования общественным сознанием. *Гуманитарные и социальные науки*. 2018. № 5. С. 86-148.
45. Бутова І.С. Політичний дискурс як об'єкт досліджень. *Вісник Львівського університету*. 2009. №.16. С. 26-77.
46. Бюлер К. Теория языка. Репрезентативная функция языка. Москва: *Прогресс*, 1993. 522 с.
47. Водак Р. Язык. Дискурс. Политика. Волгоград: Перемена, 1997. 139 с.
48. Гришаева О. Н. Этимологический дискурс-анализ института президентства. *Альманах современной науки и образования*. 2013. № 2. С. 52-53.

49. Дейк Т. Дискурс и власть: доминирование в языке и коммуникации. Москва: Либриком, 2013. 344 с.
50. Демьянков В.З. Политический дискурс, как предмет политологической филологии. Москва: Сборник научных трудов, 2002. 184 с.
51. Ефремова Т. Ф. Новый словарь русского языка. Толково-словообразовательный. Москва: Русский язык, 2000. 650 с.
52. Зернецкий П.В. Актуальные проблемы содержательного анализа общественнополитических текстов. Минск: Издательство Белорусского университета, 1998. 294 с.
53. Карасик В.И. Языковая личность: институциональный и персональный дискурс. *Перемена*. 2000. № 2 С. 5-20.
54. Каслова А.А. Метафорическое моделирование президентских выборов в России и США: дисс.... канд. ист. Наук: 10.02.20 – история международных отношений / Институт всеобщей истории РАН. Москва, 2003. 207 с.
55. Кондратенко Н.В. Інавгураційна промова. *Український політичний дискурс: монографія* / Н.В. Кондратенко. Одеса, 2007. С. 113–241.
56. Костюнина М.В. Лингвориторические особенности предвыборных речей Б. Обамы (2008 г.). *Политическая коммуникация*. 2014. Москва. С. 131-136.
57. Кохтев Н.Н. Основы ораторской речи. Москва: Издательство МГУ, 1992. 103 с.
58. Левенкова Е.Р. Британский и американский политический дискурс: контрастивный анализ: дис. ... докт. филол. Наук. – Самара, 2011. 423 с.
59. Левшенко Ю.И. Политический дискурс: Аналитический обзор теоретико-методологических подходов. *Вопросы теории и практики*. 2012. №7. С. 100-108.
60. Леммерман Х. Риторика. Москва: Издательство Уникум Пресс, 2014. 255 с.
61. Леорда С. В. Речевой портрет современного студента: автореф. дисс. ... к. филол. н. - Саратов, 2006. 19 с.
62. Матвеева Г. Г. Диагностирование личностных свойств автора по его речевому поведению. Ростов-на-Дону: Донский юридический институт, 1999. 82 с.

63. Михальский А.К. Педагогическое речеведение. Москва: Флинт, 1998. 240 с.
64. Моргун Е. А. Концептуализация инаугурационного дискурса (на примере инаугурационных речей американских президентов). *Вестник ЧелГУ*. 2010. №11. С. 81-86.
65. Моргун Е.А. Концептуальная организация композиционной структуры инаугурационной речи: когнитивно-прагматический анализ (на материале инаугурационных речей американских президентов). *Издательство Алтайского государственного педагогического университета*, 2010. № 2 (21). С. 189-191.
66. Моргун Е.А. Прошлое – Настоящее – Будущее в дискурсе инаугурации (на материале инаугурационных речей американских президентов). *Современные лингвистические и методикодидактические исследования*, 2010. № 1 (13). С. 30-39.
67. Нагорна Л.Б. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. *Політичні і етнонаціональні дослідження*, 2005. № 1. С. 102-201.
68. Осетрова Е. В. Губернатор Красноярского края: наброски к речевому портрету. *Российский лингвистический ежегодник*. 2007. № 2. С. 124-138.
69. Осетрова Е. В. Манифестация факта в русском высказывании, или событие выражения. Красноярск: Сибирский федеральный университет, 2012. 275 с.
70. Осетрова Е. В. Речевой имидж: учебное пособие. Красноярск: Красноярский государственный университет, 2004. 104 с.
71. Панов М. В. История русского литературного произношения XVIII-XX вв. Москва: Наука, 1990. 452 с.
72. Парастаев Г.Н. Лексико-семантические особенности американского политического дискурса: автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Москва, 2012. – 208 с.
73. Паршин П.Б. Лингвистические методы в концептуальной реконструкции // Системные исследования, методологические проблемы. Москва: Наука, 2004. 450 с.

- 74.Петренко В.В. Політична мова як засіб маніпулятивного впливу: автореф. дис....канд. політ, наук. – Київ, 2003. – 157 с.
- 75.Пильгун Е. В. Концептуализация инаугурационного дискурса президентов США. Москва: БГУ, 2013. 160 с.
- 76.Рождественский Ю. В. Теория риторики. Москва: Добросвет, 1997. 597 с.
- 77.Садуов Р.Т. Графическая литература как составляющая американского политического дискурса. Политика и мир. 2009. № 3. С. 101-109.
- 78.Сопер П.Л. Основы искусства речи. Москва: Наука, 2011. 473с.
- 79.Тарасенко Т. П. Языковая личность старшеклассника в аспекте ее речевых реализаций (на материале данных ассоциативного эксперимента и социолекта школьников Краснодара): автореф. дисс. ... канд. филол. наук. - Краснодар, 2007. 26 с.
- 80.Ушаков Д. Н. Большой толковый словарь современного русского языка. Москва: Альта-Принт, 2009. 1239 с.
- 81.Фоменко О. С. Маніпулятивний аналіз сучасного політичного дискурсу США (90-ті роки століття): дис. ...кандидата філол.наук: 10.02.04 – історія міжнародних відносин / Київський національний університет. Київ, 1998. 195 с.
- 82.Хабермас Ю. Философский дискурс о модерне. Москва: Весь мир, 2003. 253 с.
- 83.Чудинов А.П. Метафорическая мозаика в современной политической коммуникации. Екатеринбург: Личность и политика, 2005. 250 с.
- 84.Чудинов, А.П. Дискурсивные характеристики политической коммуникации. *Политическая лингвистика*. 2012. № 3. С. 53-59.
- 85.Шапочкин Д. В. Когнитивные аспекты в политическом дискурсе: автореф. дисс. ... канд. филол. наук. – Москва, 2005. 244 с.
- 86.Шейгал Е. И. Инаугурационное обращение как жанр политического дискурса. *Жанры речи*. 2002. – № 3. С. 205–214.
- 87.Шейгал Е. И. Структура и границы политического дискурса. *Филология*. 1998. № 14. С. 22-29.

- 88.Шейгал Е.И. Семиотика политического дискурса. Волгоград: Волгоградский государственный педагогический университет, 2000. 440 с.
- 89.Юдина О.А. Роль инаугурационной речи в политической коммуникации: характеристики, функции и особенности перевода. *Молодой ученый*. 2019. — № 5. С. 310-313.
- 90.Charteris-Black J. Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor. New York: Palgrave Macmillan, 2011. 310 p.
- 91.David M.K. Language, Power and Manipulation: The Use of Rhetoric in Maintaining Political Influence. *Frontiers of Language and Teaching*. 2014. Vol.1. P. 142-167.
- 92.Hoban J. Rhetorical rituals of rebirth. *Quarterly journal of speech*. 1999. Vol.4. P. 282-283.
- 93.Joslyn R. Keeping Politics in the Study of Political Discourse Columbia: The innovation in politics, 1986. 241 p.
- 94.Kress G. Ideological Structures in Discourse. *Handbook of Discourse Analysis*. Academic Press. 1985. Vol.4. P. 27-41.
- 95.Mencken H.L. The American Language. New York: Alfred A Knopf, 1986. 777 p.
- 96.Schiffrin D. Approaches to Discourse. New York: Blackwell, 1994. 470 p.
- 97.Seidel G. Political discourse analysis. *Handbook of Discourse Analysis*, 1985. Vol.5. P. 43-60.
- 98.Van Dijk T.A. Discourse and Manipulation. *Discourse & Society*, 2006. Vol. 17. P. 359 - 383.
- 99.Van Dijk T.A. Principles of Critical Discourse Analysis. *Discourse and Society*, 2013. Vol. 4 (2) P. 178-179.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Визначення потенціалу співпраці Сполучених Штатів Америки з Україною та Запорізьким регіоном

З кожним роком Україна стає все більш привабливою для інвесторів, надаючи доступ до величезного ринку збуту з більш ніж 42 мільйонами споживачів. У порівнянні з розвиненими країнами, меншими є витрати не тільки на робочу силу, а й на сировину та інші матеріали, зокрема – електроенергію та воду.

Запорізька область – це унікальний край завдяки своєму географічному положенню і економічним потенціалом. Регіон є базовим регіоном в промисловому секторі України. Ця унікальність приваблює безліч країн, однією з них являється Сполучені Штати Америки. Сфер для спільної діяльності кілька, одна з найактуальніших сьогодні – енергозбереження.

З перших днів роботи Запорізька АЕС входить в міжнародні об'єднання та проекти по використанню атомної енергії, формує міжнародні зв'язки і партнерські взаємини, що позитивно позначається на вдосконаленні технологічного процесу і культури виробництва. Співпраця з західними країнами та іноземними партнерами дуже важлива для станції. Вона є реальним внеском у підвищення безпеки та надійності експлуатації Запорізької АЕС.

Прямі інвестиції з США в Запорізьку область за станом на 1 січня 2019 р. склали 12,5 млн. доларів (45,8% припало на обробну промисловість, а 32,6% - на оптову та роздрібну торгівлю). Найбільші суми прямих іноземних інвестицій з США залучили ТОВ "Запоріжінструмент трейдинг", ВАТ "Діоніс", ТОВ "Інтерпет", ЗАТ "Промислово-страховий альянс", ТОВ "Вінер", ТОВ "Корвет", ТОВ "Компанія" Візард ", СП "Бест Інтернешнл", ВАТ "Бердянські жниварки", ТОВ "ІНВЕК", ТОВ "Хортиця тур-XXI" [4].

На початку 2020 року, американські інвестори запропонували запорізькому краю побудувати нові вітрові електростанції, а саме на території

Приазовського та Мелітопольського районів. У квітні 2020 року відбулася зустріч керівництва області з представниками ТОВ «Юрокейп Юкрейн І». Проект EuroCare здійснюватиметься за підтримки фінансової установи уряду США OPIC (Корпорація закордонних приватних інвестицій). На початку 2020 року ця організація схвалила інвестиції в будівництво ВЕС, з потужністю 98 МВт, на суму 350 мільйонів євро. Інвестор збирається уставити до 167 вітряних турбін з лінією електропередач 330 кВт. Термін введення першої черги ВЕС пов'язаний з термінами завершення реконструкції підстанції «Мелітопольська» [2].

Також американці готові допомогти запорожцям у вирішенні проблем тимчасових переселенців зі східних регіонів України. До слова, в нашому регіоні сьогодні проживає понад 8-ми тисяч жителів Луганської та Донецької областей. Крім цього, запорізька влада запропонувала представникам Місії США активізувати бізнес-співпрацю з нашим регіоном, оскільки сьогоднішній торговельний оборот області з цією країною становить лише 2%, а обсяг прямих іноземних інвестицій – менше відсотка [10].

Промисловість міста Запоріжжя націлене на експортну орієнтацію, обсяги зовнішньоторговельного товарообігу становлять 77,9% якого складає експорт. Саме до Америки в 2020 році було експортовано 7,7% товарів, серед яких: продукти рослинного походження, чорна металургія; машини, обладнання та механізми; хімічна продукція. Основними експортерами в США стали ВАТ "Запоріжсталь", ВАТ "Дніпроспецсталь", "Запорізький абразивний комбінат", ВАТ "Укрграфіт", ЗАТ "Запорізький завод великого кранобудування", ДП "Імідж Холдинг" АК "Імідж Холдинг АПС ", ТОВ "Продмаш ", ДП "ЗМКБ "Прогрес". Імпорт з Америки має не велику частку 4,1%, до них слід віднести: мінеральні продукти; недорогочінні метали та вироби з них (24,7%); реактори, котли, машини, електричні машини [9].

Сполучені Штати Америки задіюють свої інвестиції і в навчальну сферу регіону. Завдяки посольству США в Україні і Запорізькій області відбулося відкриття нового проекту для підлітків Запоріжжя. Програма отримала

неофіційну назву «Ліга успіху». В рамках цієї програми, розширить коло охоплення учасників і масштаби навчальної програми. Велика навчальних груп – це представники уразливих категорій: діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, діти з малозабезпечених та багатодітних сімей і так далі. Але також в програмі бере участь і частина дітей без спеціальних статусів, щоб відбувалася взаємна інтеграція. В рамках проекту заплановано проведення навчально-практичних заходів з особистісного розвитку, а також з розвитку знань і навичок громадської та волонтерської діяльності.

Щодо області туризму, то в 2019 році США в лиці агентства по міжнародному розвитку USAID, запропонували проект в місті Бердянськ [8]. Розвитку туризму в даному регіоні орієнтований в чотирьох основних напрямках: маркетинг відпочинку в Приазов'ї, розробка нових туристичних продуктів, вдосконалення послуг і підвищення якості сервісів для туристів і галузеве партнерство. Експерти запропонували активніше розвивати фестивальну діяльність, модернізувати музеї, розробити нові екскурсійні маршрути і ввести податкові пільги підприємцям.

Отже, Сполучені Штати Америки ведуть свою інвестиційну політику на території Запорізької області в промисловій, культурній, туристичній, сільськогосподарській галузях. Але країна інвестор з плином часу все менше здійснює свою інвестиційну політику в даному регіоні. Цьому слугує декілька причин, і їх вирішення зможе продемонструвати реальний потенціал та ґрунт для розвитку інвестицій з США. Стабільність та збільшення обсягів іноземного інвестування в Запорізькій області можливо за умови підвищення її інвестиційної привабливості та створення механізму взаємодії іноземного інвестора і органів державної та обласної влади. Сполучені Штати Америки готові підтримувати і допомагати Запорізькому краю, особливо це стає актуальним після розвитку децентралізація влади. Коли держава зробить практичні кроки на шляху до цього. Також реальне інвестування залежить від неформальних та формальних факторів, в даний час, по-перше, стримуючим фактором являється близькість до зони антитерористичної операції,

потенціальний інвестор побоюється вкладати гроші. Інвесторам важливо встановлення миру. Другий стримуючий фактор – корупція, адже для інвестиційної діяльності міжнародною спільнотою проводиться збір інформацію: що до керівництва влади, інсайду щодо керівництва регіону, та які методи використовуються щоб «домовитися».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. В Запорожской области американские инвесторы собираются построить новую ВЭС. URL: <https://www.061.ua/news/2400958/v-zaporozskoj-oblasti-amerikanskie-investory-sobirautsa-postroit-novuu-ves> (дата звернення 27.11.2020).
2. В экономику Запорожской области вложены иностранные инвестиции из 52 стран. URL: <http://iz.com.ua/zaporoje/7694-v-ekonomiku-zaporozhskoy-oblasti-vlozheny-inostrannye-investicii-iz-52-stran> (дата звернення 27.11.2020).
3. Запорожский промышленный форум: новые технологии и глобальные тренды. URL: <https://gmk.center/posts/zaporozhskij-promyshlennyj-forum-novye-tehnologii-i-globalnye-trendy/> (дата звернення 27.11.2020).
4. Запорожье и Запорожская область. URL: https://file.liga.net/region/zaporoje_i_zaporojskaya_oblast (дата звернення 27.11.2020).
5. Звіт щодо виконання пріоритетних напрямів роботи Запорізької обласної державної адміністрації та обласної ради за 2019 рік. URL: https://www.zoda.gov.ua/files/WP_Article_File/original/000036/36852.pdf (дата звернення 27.11.2020).
6. Инвесторы опасаются вкладывать деньги в Запорожскую область из-за близости с зоной АТО и коррупции. URL: <http://1news.zp.ua/ru/investoryi-opasayutsya-vkladyivat-dengi-v-zaporozhskuyu-oblast-iz-za-blizosti-s-zonoy-ato-i-korruptsii/> (дата звернення 27.11.2020).

7. Между Украиной и США существует стратегическое партнерство. URL: <https://dlf.ua/ru/investirovanie-v-ukraine-statistika-otrasli-informatsiya-dlya-investorov/> (дата звернення 27.11.2020).
8. Между Украиной и США формально и реально существует стратегическое партнерство. URL: <https://www.president.gov.ua/ru/news/mizh-ukrayinoyu-ta-ssha-formalno-j-realno-isnuye-strategichn-65073> (дата звернення 27.11.2020).
9. Отношения между Украиной и США на современном этапе. URL: <https://mgimo.ru/about/news/experts/151955/> (дата звернення 27.11.2020).
10. Охрана труда – Запорожье. URL: <http://sop.zp.ua> (дата звернення 27.11.2020).
11. Положительные сдвиги по улучшению инвестиционного климата. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/2816> (дата звернення 27.11.2020).
12. Проект міжнародної технічної допомоги «Проміс». URL: https://invest.zp.gov.ua/uk/pages/economic_activity (дата звернення 27.11.2020).
13. Сильные партнеры для Украины: меняющаяся реальность против стереотипов и иллюзий. URL: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/silnye-partnery-dlja-ukrainy-menjajuschajasja-re-371975/> (дата звернення 27.11.2020).
14. Тейлор предложил найти в США город-побратим для Запорожья. URL: <https://www.ukrrudprom.com/digest/dteil260107.htm> (дата звернення 27.11.2020).

Реферат англійською мовою

INAUGURATION SPEECH AS A COMPONENT OF POLITICAL DISCOURSE (ON THE EXAMPLE OF US PRESIDENTS 1989-2017)

Key words: speech portrait, political personality, communication strategy, image of the president, George Herbert Walker Bush, Bill Clinton, George Walker Bush, Barack Obama, Donald Trump.

Relevance of the research. In modern society, public speeches of politicians are of considerable interest. The first inaugural speech of political leaders have a certain impact on the audience, so the communication skills of politicians and their ability to speak in public play a major role in their political careers. Directly through a political speech, the leader of the state can address the international community and the citizens of the country. Therefore, the image and place of the country on the international scene is largely determined by the political leader and his speech. Today, the study of political communication is becoming increasingly important, because the inaugural speech can really outline the character, mentality, current political situation and goals for future politics, the newly elected president, and serves as a means of expressing ideological attitudes and ideological and political position of the leader.

Inaugural speeches combine techniques of logical argumentation and expressive language tools at all levels in order to make a strong emotional, psychological and pragmatic impact on the audience. Analysis of political speeches helps to determine the intentions and effective ways to influence the audience. In this regard, this study aims to identify the peculiar features of the character, image and certain manipulative methods to outline their future policy through the inauguration.

The interest in the study of the inaugural speech is well founded. First, the inaugural speech is the most discussed and politically significant one among other speeches of a country's president, during which the image characteristics and oratory abilities of the state leader are most clearly manifested; secondly, it is characterized by

a clear ideological construct and political symbolism; third, it verbalizes political, socio-economic, religious, moral and ethical, cultural concepts.

Thus, the relevance of this study is primarily due to the example of the analysis of the inaugural texts of the future US political leaders, especially relevant to the newly elected President Biden in 2020 and in previous years. After all, each inaugural speech is a proclamation of the political principles that will guide the new government, and due to this you can understand the governing style and methods of the newly elected president. Also, the analysis is driven by the problem of presidential victorious appeals for influence, which can take various forms, such as direct ideological influence or covert manipulation. The identification and characterization of methods of such influence are becoming increasingly important in political science and international relations.

The aim of the research. On the basis of the sources and literature analysis, to consider the features of the language behavior, image, political ambitions of the five presidents of the USA (George Bush Senior, Bill Clinton, George Bush Junior, Barack Obama and Donald Trump) and on the basis of the received results to reveal the qualities characteristic of the presidential discourse in general.

Achieving this goal involves setting and solving the following tasks:

1. To consider the concepts of "discourse", "political discourse", formulated by scientists of the American and foreign political science schools.
2. To identify and describe the communication strategies, tactics used in the inaugural speeches, the models of speech construction characteristic of the five US presidents;
3. To analyze the victorious speeches of the US presidents in terms of self-presentation in the light of using "micro-roles" in political speech;
4. To analyze the speeches by George H.W. Bush, Bill Clinton, George W. Bush, Barack Obama, Donald Trump in terms of manipulative aspect;
5. To analyze the inaugural speeches of the presidents in the context of political activity, political views and beliefs.

The research object. Inaugural speech as a complex discursive formation of the five US presidents (George Herbert Walker Bush, Bill Clinton, George Walker Bush, Barack Obama, Donald Trump)

The research subject. The peculiar features of the inaugural speeches of the five US presidents in terms of an effective model of political speech to create a positive image of the leader and a means of expressing ideological views, as a means of fighting for power and a way to maintain it.

The chronological framework. The chronological framework of the study covers the period starting with the inaugural speeches of George Herbert Walker Bush on January 20, 1989, Bill Clinton on January 20, 1993, George Walker Bush Jr. on January 20, 2001, Barack Obama on January 20, 2009 and concluding with a triumphant speech by the current US President Donald Trump on January 20, 2017.

The geographical framework. It includes the territory of the United States of America.

The scientific and practical significance of the research is to study discourse as a set of texts and speeches that reflect the political strategies of the state leader and his party, and goals for future policy of the newly elected president on the examples of George W. Bush, Bill Clinton, George W. Bush, Barack Obama and Donald Trump. This topic helps to analyse the relationship between political science and linguistics based on the theoretical and practical basis used in the study. The significance of the study lies in determining the place and role of manipulation in international political discourse. The research paper contributes to the process of studying the linguistic influence on international political processes as well as to the role of developing the image of the president as a certain method of influencing the audience. The practical significance of the study lies in the possibility of applying the results of the research in political speeches as well as using the basic principles of the paper at lectures and practical classes in Political Science, Intercultural Communication and Lexicology, for the development of PR strategies.

The scientific novelty consists in analysing the speeches of the US presidents of different years on the basis of their personal verbal and nonverbal images, speech

styles, and the nature of speeches that affect the manipulative aspect. Also, the scientific novelty of the study lies in establishing common and different ways of influencing the audience of heads of state, constructing the speech portrait on the materials of the presidential campaign and political discourse.

We proved the role of using certain types of discourse, which are based on the views and beliefs of politicians and aim to create a certain picture of the world and influence the audience's subconscious through stylistic means and specially selected vocabulary in order to motivate certain actions and form certain beliefs. In the research paper, the compositional similarity traced in each speech, but with a different sequence, in the inaugural speeches of the last five US presidents (from 1989 to 2017) was found.

Conclusions. Thus, the study of inaugural speeches as a component of political discourse was considered not only in terms of political science and international relations, but also in terms of linguistics. The many unresolved aspects of political discourse make this issue of political science relevant to many sciences, including linguistics. The second section is devoted to the use of the concept of "discourse" in linguistics, and political discourse in particular. The conducted theoretical review allows us to conclude that discourse is the object of study of many disciplines. If we consider discourse as a text placed in a situation of communication, we can see that it has different dimensions. From the point of view of the functional approach, the study of discourse is conditioned by language functions in the socio-cultural context. From the standpoint of linguistic stylistics, there is a distinction between oral and written speech. All the above approaches, which consider the concept of "discourse", are interrelated. The existence of different directions and methods of discourse analysis in linguistics explains a variety of definitions of this term. In our work, discourse is understood as a complex phenomenon of communication, oral language action, which includes a social subtext that provides information about the participants in the communication situation and their characteristics.

Nowadays, the topic of politics is closely connected with the public consciousness. In today's information society, there is a growing need to study the concept of "political discourse". The purpose of political discourse is the struggle for

power, regulation of economic and political relations, both within the country and abroad. Since a clear definition of what "political discourse" is has not yet been developed in linguistics, this concept is considered in both a narrow and a broad sense. In a broad sense, political discourse is any expression that relates to the realm of politics. In a narrow sense, it is a discourse limited to political topics. The content of any discourse is related to a set of topics. Political discourse includes all topics related to politics. The analysis of these topics allows us to draw conclusions not only about the discourse itself, but also about the attitudes and goals of political messages. Political discourse is characterized by features of the political text: ideological context and polemics. The inaugural speech is an important political text from a ritual point of view and occupies a high position in the entire system of political communication.

The first inaugural speech of the new president creates an ideological basis for the unification of the nation at a new stage of development. The inaugural speech is both a linguistic and a political action. The tasks of the inaugural address are to unite the people and proclaim the values accepted in society. The question of ideology is important for any inaugural speech. The characteristic features of this genre are solemnity, some pathos and sublimity.

The inaugural speech has a clearly regulated structure, combining the framework components and the main text. The framework components have a pronounced ritual character and perform an etiquette function. First of all, they are focused on expressing the semantics of the president's integration with the people, which is represented at both lexical and grammatical levels. The main text of the five US presidents has the same structure and plan for constructing the text, consisting of three parts, different in functional guidelines and semantics – gratitude to people and approval of their choice; characteristics of the current political situation and program provisions of the newly elected president. The conceptual center of the speech is the third part of the main text, which contains the statement of the program provisions and the main program principle of the President. Thus, the compositional structure of the inaugural speech includes the following components: appeal to the addressee of the message; positive feedback on the work of the previous president; thanks to the electorate; determination of a new

course of the country's development; confidence in the implementation of the tasks; a promise to honor the responsibilities of the President; culminating finale.

In the third section, we considered the main micro-roles of the self-presentation of the US presidents. We have identified the language tools with a value connotation to update each micro-role: 1) Elected person – trust; 2) Fighter – to be at war, challenges, risk-takers, doers, makers of things; 3) Reformer – reaffirming, remaking, to create, to restore, to transform, to reform, recovery, to revamp; 4) Responsible person – to hold, trust, government; 5) Continuer of traditions – faithful, ideals, forebears, generation, to continue, founding fathers, keepers, values, history, to carry on, pioneers; 6) Patriot – to fight, to struggle (to struggle has a negative connotation, but in this context acquires a positive meaning), to honor, liberty, spirit, responsibility, citizenship, brave, courage, to defend. The results of the inaugural appeals allow us to conclude that the inaugural speeches of the American presidents have a pragmatic effect of persuasion and belief of the individual in a full and productive life, organized for the people with the help of power in the person of the president. It should be noted that the use of stylistic means of the lexical and syntactic level in the inaugural addresses of the US presidents increase the pragmatic potential of speeches that affect the consciousness of the audience, creating the necessary political effect, cause a wide range of emotional reactions. Epithets, metaphors, lexical repetitions, antitheses, euphemisms and hyperboles and phraseologies not only enrich the language of politicians, but also represent an effective way of manipulating public consciousness.

The inaugural speeches of the US presidents are characterized by a high degree of patriotism. Communicative micro-roles of self-presentation, used to create the image of the president, showed a high manipulative and ideological potential. A comparative analysis of the five US presidents from 1989-2017 in terms of a manipulative aspect allows us to conclude that effective speech is based on two main components of its factors: the correct construction of language and fulfillment of the main requirements of successful communication. The message must be accurately conveyed and accurately perceived. Political discourse is a kind of communication stipulated by certain functions of the speaker and the audience and regulated by certain norms and

features. Competent political manipulation is impossible without choosing the right strategy and reliance on other types of manipulation. Any political action is a well-thought-out plan based on certain sublevels. An experienced politician, who uses manipulation, not only must be an excellent politician, but also a good linguist.

The language of a political leader is an important component of his image. The verbal image of the speaker is possible due to the language components, including diction, voice, intonation, literate language and a set of its features. The term "idiostyle", located on the border with the concept of verbal image, implies a special author's language style of a particular person, the specifics of his language. Each American leader we have considered – George Herbert Walker Bush, Bill Clinton, George Walker Bush, Barack Obama, Donald Trump – has his own specific linguistic images that explain the use of certain verbal techniques and manipulative strategies. Clinton's special logic, Bush's speech comic elements, Obama's emotionality, Trump's verbal negativity – all these characteristics are the distinguishing features of the language portrait of the presidents.

By resorting to the use of rhetoric lexical devices, tropes and figures in their political speeches, the US presidents influence the consciousness and thoughts of the listeners, attract the attention of the audience and, as a result, achieve their goals. Bill Clinton competently uses all sorts of tropes (emphasizing metaphors): their use is appropriate, and the frequency of tropes is proportional to the most significant moments of his speeches. George Walker Bush's language can be called concise and restrained in emotions: in his speech you cannot see a special variety of expressive means (epithets dominate). However, given the specifics of the issue discussed in the speech, we consider the level of efficiency of Bush's speech is quite high. Barack Obama's speech is characterized by appropriately used antitheses and repeated allegories that emphasize the special oratory of the leader. Donald Trump often uses comparisons in his speech, which makes his speech easy to perceive by the audience, high quality and effective.

In the fourth section, we analyzed the stylistic features, tactics and functions in the first inaugural speeches of the US presidents and constitutive features in the

inaugural speeches. As a result, we drew the following conclusions. The main themes of the inaugural speeches of the American presidents were power, racial inequality, medicine and education, the family, the world outside the United States, and religion. The president's address had a clear classical structure: introduction, main part, conclusion.

The following lexical units are characteristic of the inaugural speeches: nation, spirit, remaking, greatness, great, prosperous, prosperity, powerful, freedom, risk, struggle, sacrifice, God. The main functions in the speeches of politics are indicative, manipulative and the function of solidarity. The selected concepts were grouped by us as follows: complimentary, social, political, patriotic, moral and ethical, aesthetic, economic, religious. The patriotic concept in speeches can be seen as ultra-patriotism. Inaugural discourse is realized by the following main tactics: tactics of constructing a super-goal, praise tactics, unity tactics, manipulative tactics and those of positive positioning based on previous positive experience.

Checked by _____

Реферат німецькою мовою

DIE INAUGURATION SPEECH ALS KOMPONENTE DES POLITISCHEN DISKURSES (AM BEISPIEL DER US-PRÄSIDENTEN VON 1989-2017)

Schlüsselwörter: *Sprachporträt, die politische Persönlichkeit, die Kommunikationsstrategie, das Bild des Präsidenten, George Herbert Walker Bush, Bill Clinton, George Walker Bush, Barack Obama, Donald Trump.*

Die Aktualität der Forschung. In der modernen Gesellschaft sind öffentliche Reden von Politikern von erheblichem Interesse. Die allererste Antrittsrede der politischen Führer hat einen gewissen Einfluss auf die Zuhörer, daher spielen die Kommunikationsfähigkeiten der Politiker und ihre Fähigkeit, öffentlich zu sprechen, eine große Rolle in ihrer politischen Karriere. Direkt durch eine politische Rede kann der Staatsoberhaupt die internationale Gemeinschaft und die Bürger des Landes ansprechen. Das Image und der Platz des Landes auf der internationalen Bühne werden daher weitgehend vom politischen Führer und seiner Rede bestimmt. Das Studium der politischen Kommunikation gewinnt heute zunehmend an Bedeutung, da die Antrittsrede den Charakter, die Mentalität, die aktuelle politische Situation und die Ziele der künftigen Politik, des neu gewählten Präsidenten, wirklich umreißen kann und als Mittel dient, um ideologische Einstellungen sowie die ideologische und politische Position des Führers auszudrücken.

Das Interesse am Studium der Antrittsrede ist begründet. Erstens ist die Antrittsrede die am meisten diskutierte und politisch bedeutsamste unter anderen Reden des Präsidenten des Landes, in denen die Bildmerkmale und Redekunst des Staatsoberhauptes am deutlichsten zum Ausdruck kommen. Zweitens zeichnet es sich durch ein klares ideologisches Konstrukt und eine politische Symbolik aus. Drittens werden politische, sozioökonomische, religiöse, moralische und ethische kulturelle Konzepte verbalisiert.

Die Relevanz dieser Forschung beruht daher in erster Linie auf dem Beispiel der Analyse des Anfangstextes künftiger politischer Führer der USA, der insbesondere für den neu gewählten Präsidenten Biden im Jahr 2020 und in den Vorjahren von Bedeutung ist. Schließlich ist jede Antrittsrede eine Verkündigung der politischen Prinzipien, die die neue Regierung leiten werden, und dank dieser können Sie den Stil und die Methoden der Regierungsführung des neu gewählten Präsidenten verstehen. Die Analyse basiert auch auf dem Problem der siegreichen Aufrufe des Präsidenten zum Einfluss, die verschiedene Formen annehmen können, wie z. B. direkter ideologischer Einfluss oder verdeckte Manipulation. Die Identifizierung und Charakterisierung von Methoden mit einem solchen Einfluss gewinnt in der Politikwissenschaft und in den internationalen Beziehungen zunehmend an Bedeutung.

Das Ziel der Forschung Auf der Grundlage der Analyse von Quellen und Literatur, um Merkmale des Sprachverhaltens, des Images, der politischen Ambitionen von fünf Präsidenten der USA (George Bush-Senior, Bill Clinton, George Bush-Junior, Barack Obama und Donald Trump) und weiter zu berücksichtigen die Grundlage der erhaltenen Ergebnisse, um Eigenschaften aufzuzeigen, die für den Präsidentschaftsdiskurs im Allgemeinen charakteristisch sind

Um dieses Ziel zu erreichen, müssen folgende Aufgaben festgelegt und gelöst werden:

1. Die Berücksichtigung der Konzepte des "Diskurses", des "politischen Diskurses", die von Wissenschaftlern amerikanischer und ausländischer politikwissenschaftlicher Schulen formuliert wurden.

2. Die Kommunikationsstrategien, Taktiken für Antrittsreden und Sprachmodelle, die für die fünf US-Präsidenten typisch sind zu identifizieren und beschreiben

3. Die siegreichen Rede der US-Präsidenten im Hinblick auf die Selbstdarstellung durch das Prisma der Verwendung von "Mikrorollen" in der politischen Rede zu analysieren;

5. Die Reden von George W. Bush, Bill Clinton, George W. Bush, Barack Obama und Donald Trump im Hinblick auf manipulative Aspekte zu analysieren;

6. Die Antrittsreden der Präsidenten im Kontext politischer Aktivitäten, politischer Ansichten und Überzeugungen zu analysieren.

Das Objekt der Forschung. Antrittsrede als komplexe diskursive Formation von fünf US-Präsidenten (George W. Bush, Bill Clinton, George W. Bush, Barack Obama, Donald Trump)

Der Gegenstand der Forschung. Die Besonderheiten der Konstruktion der Antrittsrede von fünf US-Präsidenten unter dem Gesichtspunkt eines wirksamen Modells der politischen Rede, um ein positives Bild des Führers zu schaffen und ideologische Einstellungen als Mittel zum Kampf um die Macht und als Mittel zu ihrer Aufrechterhaltung auszudrücken.

Die chronologischen Rahmen. Die chronologischen Rahmen der Forschung beginnt mit den Antrittsreden von George W. Bush, am 20. Januar 1989, Bill Clinton, am 20. Januar 1993, George W. Bush, am 20. Januar 2001, Barack Obama, am 20. Januar 2009 und abschließend eine triumphale Rede des derzeitigen US-Präsidenten Donald Trump. am 20. Januar 2017.

Die geografischen Rahmen umfassen das Gebiet der Vereinigten Staaten von Amerika.

Die wissenschaftliche und praktische Bedeutung der Forschung. Die Forschung leistet einen gewissen Beitrag zum Prozess der Untersuchung des sprachlichen Einflusses auf internationale politische Prozesse sowie zur Rolle der Entwicklung des Images des Präsidenten als eine bestimmte Methode zur Beeinflussung des Publikums. Die praktische Bedeutung der Forschung liegt in der Möglichkeit, die Forschungsergebnisse in politischen Reden anzuwenden, sowie in der Verwendung der Hauptbestimmungen von Vorlesungen und praktischen Kursen in Politikwissenschaft, interkultureller Kommunikation, Lexikologie, um PR-Strategien im englischen Stil zu entwickeln.

Die wissenschaftliche Neuheit der Forschung. Die Rolle der Verwendung bestimmter Arten von Diskursen, die auf den Ansichten und Überzeugungen von Politikern beruhen und darauf abzielen, ein bestimmtes Bild der Welt zu schaffen und das Unterbewusstsein des Publikums durch stilistische Mittel und speziell

ausgewähltes Vokabular zu beeinflussen, um bestimmte Handlungen zu motivieren und bestimmte Überzeugungen zu bilden. Die Forschung fand eine kompositorische Ähnlichkeit, die in jeder Rede, jedoch mit einer anderen Reihenfolge, in den Antrittsreden der letzten fünf US-Präsidenten (von 1989 bis 2017) verfolgt werden kann.

Schlussfolgerungen. Das Studium der Antrittsreden als Bestandteil des politischen Diskurses wurde daher nicht nur politikwissenschaftlich und international, sondern auch sprachwissenschaftlich betrachtet. Die ungelösten vielen Aspekte des politischen Diskurses machen dieses politikwissenschaftliche Thema für viele Wissenschaften, einschließlich der Linguistik, relevant. Der zweite Abschnitt widmet sich der Verwendung des Begriffs "Diskurs" in der Linguistik und insbesondere des politischen Diskurses. Die durchgeführte theoretische Überprüfung lässt den Schluss zu, dass der Diskurs Gegenstand des Studiums vieler Disziplinen ist. Wenn wir den Diskurs als einen Text betrachten, der sich in einer Kommunikationssituation befindet, können wir sehen, dass er unterschiedliche Dimensionen hat. Unter dem Gesichtspunkt des funktionalen Ansatzes ist das Studium des Diskurses durch Sprachfunktionen im soziokulturellen Kontext bedingt. Unter dem Gesichtspunkt der sprachlichen Stilistik wird zwischen mündlicher und schriftlicher Sprache unterschieden. Alle oben genannten Ansätze, die das Konzept des "Diskurses" berücksichtigen, hängen miteinander zusammen. Die Existenz unterschiedlicher Richtungen und Methoden der Diskursanalyse in der Linguistik erklärt die Vielfalt der Definitionen dieser Definition. In dieser Forschung wird Diskurs als ein komplexes Phänomen der Kommunikation, der mündlichen Sprachaktion verstanden, das einen sozialen Subtext enthält, der Informationen über die Teilnehmer an der Kommunikationssituation und ihre Merkmale liefert. Politischer Diskurs ist im weitesten Sinne jeder Ausdruck, der sich auf den Bereich der Politik bezieht. Im engeren Sinne handelt es sich um einen auf politische Themen beschränkten Diskurs. Der Inhalt eines Diskurses bezieht sich auf eine Reihe von Themen. Der politische Diskurs ist durch Merkmale des politischen Textes gekennzeichnet: ideologischer Kontext und Polemik. Die Antrittsrede ist aus

ritueller Sicht ein wichtiger politischer Text und nimmt im gesamten System der politischen Kommunikation einen hohen Stellenwert ein.

Die erste Antrittsrede des neuen Präsidenten schafft eine ideologische Grundlage für die Vereinigung der Nation in einem neuen Entwicklungsstadium. Die Antrittsrede ist sowohl eine sprachliche als auch eine politische Aktion. Die Aufgabe der Antrittsrede besteht darin, die Menschen zu vereinen und die in der Gesellschaft akzeptierten Werte zu verkünden. Die Frage der Ideologie ist wichtig für jede Antrittsrede. Charakteristische Merkmale dieses Genres sind Feierlichkeit, etwas Pathos, Erhabenheit.

Die Antrittsrede ist klar geregelt und kombiniert die Rahmenkomponenten und den Haupttext. Die Rahmenkomponenten haben einen ausgeprägten rituellen Charakter und erfüllen eine Etikettfunktion. Zunächst konzentrieren sie sich darauf, die Semantik der Integration des Präsidenten in das Volk auszudrücken, die sowohl auf lexikalischer als auch auf grammatikalischer Ebene vertreten ist. Der Haupttext der fünf US-Präsidenten hat dieselbe Struktur und denselben Plan für die Erstellung des Textes, der aus drei Teilen besteht, die sich in funktionalen Richtlinien und Semantik unterscheiden. Das konzeptionelle Zentrum der Rede ist der dritte Teil des Haupttextes, der die Erklärung der Programmbestimmungen und das Hauptprogrammprinzip des Präsidenten enthält. Daher umfasst die kompositorische Struktur der Antrittsrede die folgenden Komponenten: Ansprechen des Empfängers der Nachricht; positives Feedback zur Arbeit des vorherigen Präsidenten; Festlegung eines neuen Entwicklungsverlaufs des Landes; Vertrauen in die Umsetzung von Aufgaben; ein Versprechen, die Verantwortung des Präsidenten zu erfüllen; der Höhepunkt.

Im dritten Abschnitt haben wir die wichtigsten Mikrorollen der Selbstdarstellung von US-Präsidenten betrachtet. Es sollte beachtet werden, dass die Verwendung von lexikalischen und syntaktischen Stilmitteln in den Antrittsreden der US-Präsidenten das pragmatische Potenzial von Reden erhöht, die das Bewusstsein des Publikums beeinflussen, den notwendigen politischen Effekt erzeugen und eine breite Palette emotionaler Reaktionen hervorrufen. Epitheta, Metaphern, lexikalische Wiederholungen, Antithesen, Euphemismen und Dysphemismen, Übertreibungen und

Ausdrucksweisen bereichern nicht nur die Sprache der Politiker, sondern stellen auch eine wirksame Möglichkeit dar, das öffentliche Bewusstsein zu manipulieren.

Die Antrittsreden der US-Präsidenten zeichnen sich durch ein hohes Maß an Patriotismus aus. Kommunikative Mikrorollen der Selbstdarstellung, die zur Schaffung des Bildes des Präsidenten verwendet wurden, zeigten ein hohes manipulatives und ideologisches Potenzial. Eine kompetente politische Manipulation ist unmöglich, ohne die richtige Strategie zu wählen und sich auf andere Arten der Manipulation zu verlassen. Jede politische Aktion ist ein gut durchdachter Plan, der auf bestimmten Unterebenen basiert. Ein erfahrener Politiker, der manipuliert, muss nicht nur ein ausgezeichneter Politiker sein, sondern auch ein guter Linguist.

Die Sprache eines politischen Führers ist ein wichtiger Bestandteil seines Images. Das verbale Bild des Sprechers ist aufgrund der Sprachkomponenten möglich, einschließlich Diktion, Stimme, Intonation, gebildeter Sprache und einer Reihe seiner Merkmale. Der Begriff "Idiostil", der sich an der Grenze zum Konzept des verbalen Bildes befindet, impliziert den Sprachstil eines bestimmten Autors einer bestimmten Person, die Besonderheiten seiner Sprache. Jeder der amerikanischen Führer, die wir in Betracht gezogen haben - George Herbert Walker Bush, Bill Clinton, George Walker Bush, Barack Obama, Donald Trump - hat seine eigenen sprachlichen Bilder, die den Einsatz bestimmter verbaler Techniken und Manipulationsstrategien erklären. Clintons spezielle Logik, Bushs Sprachkomödie, Obamas Emotionalität, Trumps verbale Negativität - all diese Merkmale zeichnen das Sprachbild der Präsidenten aus.

Durch den Einsatz von lexikalischen Redewendungen, Pfaden und Figuren in politischen Reden beeinflussen US-Präsidenten das Bewusstsein und die Gedanken der Zuhörer, ziehen die Aufmerksamkeit des Publikums auf sich und erreichen dadurch ihre Ziele. Bill Clinton verwendet kompetent alle Arten von Trails (mit Schwerpunkt auf Metaphern): ihre Verwendung ist angemessen, und die Häufigkeit der Trails ist proportional zu den wichtigsten Momenten der Aufführung. Die Sprache von George Walker Bush aus dieser Position kann als prägnant und zurückhaltend gegenüber Emotionen bezeichnet werden: in seiner Rede sieht man keine besondere Vielfalt von Ausdrucksmitteln (das Überwiegen von Epitheta). Angesichts der Besonderheiten des

in der Rede diskutierten Themas halten wir die Wirksamkeit von Bushs Rede jedoch für recht hoch. Barack Obamas Rede zeichnet sich durch angemessen verwendete Gegensätze und wiederholte Allegorien aus, die das besondere Oratorium des Führers betonen. In seiner Rede verwendet Donald Trump häufig Vergleiche, wodurch seine Rede für das Publikum leicht wahrnehmbar, von hoher Qualität und effektiv ist.

Im vierten Kapitel wurden die Besonderheiten der stilistischen Merkmale, Taktiken und Funktionen in den ersten Einweihungsversprechen der Präsidenten der Vereinigten Staaten als konstitutive Zeichen in den Innovationsversprechen analysiert. Die Hauptthemen der Antrittsreden der amerikanischen Präsidenten waren das Thema Macht, Rassenungleichheit, die Probleme von Medizin und Bildung, das Thema Familie, die Welt außerhalb der Vereinigten Staaten, das religiöse Thema.

Geprüft von: _____